

Roosje zonder doornen

Hippoliet van Peene

bron

Hippoliet van Peene, *Roosje zonder doornen*. H. Hoste, Gent 1842

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/peen001roos01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Twee woorden tot myne lezers.

Dit stuk heb ik opgesteld naer aenleiding van een verhael medegedeeld door Ernest Frank, die het waerschynelyk uit het Fransch heeft overgenomen. Titel en eenige denkbeelden behooren tot het zelfde verhael; het overige heb ik op eigen getouw geweven.

Gent, den 29 van Grasmaend 1842.

DE SCHRYVER.

Persoonen.

DE BARON VAN RINGHEM.
 PAUL, } *zyne kinderen.*
 BERTHA, } *zyne kinderen.*
 ALFRIED VAN RENSBURG.
 MEVROUW DE GRAVIN VAN RENSBURG.
 THOMAS, *tuinier op het slot.*
 ROZA WEILER.
 JUFVROUW BONNEAU, *hotelhoudster.*
 MATHIEU, *invalide met ééne arm.*
 WILLEM, *knecht in het hotel.*
 DE DIRECTEUR VAN HET HOSPITAEL.
 EEN KRANKWACHTER.

De handeling der twee eerste tafereelen valt voor in Duitschland in 1812; die der vier laetste in eene kleine stad van Frankryk in
1815.

De persoon, aen het hoofd der tooneelen geplaetst, is altyd aen de linker zyde van den aenschouwer.

Roosje zonder doornen, drama in zes tafereelen. Het slot.

Het tooneel verbeeldt eene rykgestoffeerde kamer. -- Regts van den aenschouwer eene tafel waerop onderscheidene teekeningen; Links eene tweede tafel.

Eerste tooneel.

BERTHA is bezig met eene teekening op te maken; PAUL, in jagers gewoed, komt vrolyk binnen; THOMAS volgt hem met een haze in de hand.

PAUL.

N° 1. Wyzze: Ah! quel plaisir.

Ach! wat vermaek biedt ons de jagt!
 Patryzen, kwakkels, hazen
 Zyn alras in ons magt;
 En soms ook wel een jong bruinetje,
 Dat men treft onverwacht.
 Ach! wat vermaek biedt ons de jagt. (bis.)
 Zoo dra één zonstrael in de weide
 De vog'len nopt tot teédren min,
 Poer, lood, en weitasch aen de zyde
 Stapt men de natte velden in.
 Stil, houd stand, ziet ge niet dien haze op zyne luimen;
 Hy geeft zelf 't sein van zyne dood.
 't geweer in d'hand; laet hem het veld niet ruimen.
 Leg aen, vuer, paf! daer valt hy voor ons lood
 Dood.
 Ach wat vermaek... enz.

En daer is de buit dien wy medebrengen.

THOMAS,

nader komende.

Ja, mejuffer! daer is de buit, dien...

BERTHA.

Achteruit, Thomas! Ik kan tegen den reuk van geschoten wild niet; gy weet het wel.

THOMAS.

O! mejuffer! gy moogt dit beest vry naderen, want, jarnipiet!..

PAUL.

Thomas!

THOMAS.

Mynheer!

PAUL.

Wilt gy van daeg honderd stokslagen krygen?..

THOMAS.

Hartelyk dankbaer van zulk een daggeld... mynheer, hartelyk dankbaer. Ik heb, jarnipiet, liever niet met al te krygen.

PAUL.

Welnu! dan moet ge kunnen zwygen, en u herinneren wat ik u gezegd heb.

THOMAS.

Ja, mynheer! neem nu dat ik niet gesproken heb.

BERTHA.

Welnu, Paul! is dat nu al wat gy van de jagt mede brengt?

PAUL.

Ja... behalve eenig klein wild in myne weitasch.

THOMAS.

Ja, ja, mejuffer! veel wild... Jarnipiet, veel wild! voor eerst deze haze... een lekker beest... iets naer mejuffer's tand, zonder reuk van geschoten wild... want wy hebben hem geschoten zonder ééne schoot te lossen.

BERTHA.

Hoe?

PAUL.

Satansche snapper!

THOMAS.

't Is te zeggen; wanneer ik zeg zonder ééne schoot te lossen, is het als of wy de schoot gelost hadden... want... inderdaed de haze is de onze, en zonder de schoot te lossen... want het is zeker...

(Ter zyde.)

Jarnipiet! ik geloof dat ik het spel verbrod.

PAUL.

Neem geen acht op zyn gebabbel, lieve zuster; die man is by wylen niet regt...

BERTHA.

Welnu, Thomas!

THOMAS,

ter zyde.

Ha! ik ben niet regt! wacht...

(Luid.)

Daer ben ik er, mejuffer!... In twee woorden zoo veel als in twintig: daer wy met eene ydele weitasch terug kwamen, zoo hebben wy den haze van een strooper, die hem gisteren in 't strop gevangen had, voor twee gulden gekocht, en zoo bewaerheid ik myn gezegde, dat wy den haze geschoten hebben, zonder ééne schoot te lossen. Is het niet de wezenlyke waerheid welke ik mejuffer verhael?

PAUL,

zacht.

Thomas! Thomas! ik zal u later spreken.

THOMAS,

even.

Ja, mynheer! maer opregt! 't is my onmogelyk te liegen, als ik zoo gemakkelyk de waerheid kan zeggen.

BERTHA.

En uw klein wild, is dat ook op de zelfde wyze geschoten?

THOMAS.

Voor wie aanziet gy ons, mejuffer? Ja... wat dat betreft, mynheer mag zich roemen, dat hy dit aen zyne handigheid alleen te danken heeft.

BERTHA.

Ha! laet hooren! hy kan dan toch iets, myn broeder.

PAUL.

Bertha! ik hoor niet gaerne schertsen.

BERTHA.

O lieve broeder! gy zult toch niet boos worden voor een ongelukkigen gekochten haze.

PAUL.

Neen... maer...

BERTHA.

Welaen, Thomas... dat wild?..

THOMAS,

op zekeren afstand.

Voor eerst, mejuffer! deze schoone bonte kraei.

BERTHA.

Ha! ha! ha! bekoorlyk.

THOMAS.

Niet waer, mejuffer? een schoon beest.

PAUL.

Genoeg, Thomas!

THOMAS.

En dan eene halve dozyn...

BERTHA.

Kwakkels?

THOMAS.

Neen, mejuffer, musschen!

BERTHA.

Ha! ha! ha! nog beter... Paul, ik maek u myn compliment; gy zyt een volmaekte jager.

THOMAS.

Ja, mejuffer! ik en mynheer... wy zyn volmaekte jagers, en zoo wy niets schieten, is het alleen de schuld van het wild, dat zich in tyds uit den kant weet te maken. Het is ook waer, het wild is gelyk de menschen; het wordt tegenwoordig zoo slim.

PAUL.

Ga heen... Thomas! de natuer heeft zich bedrogen toen zy u schiep; zy moest u vrouw gemaekt hebben.

THOMAS.

Kyk! ik heb het nog niet eens aen my zelven kunnen bemerken. - Moet ik de kraei aen 't spit steken, mejuffer?

BERTHA.

Foei! werpt dat leelyk beest in den vyver.

THOMAS.

't Is het minste van het leelyke beest; maer 't is jammer van 't poer dat wy verschoten hebben... Domme kraei! he! ze liet haer 't geweer tegen den neus steken. - En de musschen?

BERTHA.

Even eens.

THOMAS.

Zulke vette beestjes?.. Neen, die pluim en eet ik zelf.

BERTHA.

Hemel! hoe is het mogelyk! Ik stierf er van.

THOMAS.

En den haze? Moet ik dien ook zelf eten...

PAUL.

Neen! lekkertand!.. dien houden wy voor ons.

BERTHA.

Wat zegt gy, lieve broeder? Nooit komt dat op tafel... Een haze misschien reeds vier-en-twintig uren dood... Dat beest moet stinken.

PAUL.

Ik verzeker u van neen, lieve zuster! Gezwind, Thomas! breng hem naer de keuken.

THOMAS.

Ja! - 't Is gelyk, mynheer, gy hebt daer 'nen vetten haze geschoten.

PAUL.

N° 2. Wýze: Walze des comédiens.

Steek hem aen 't spit; ik wil er ras van eten...
Myn appetyt is groot, geloof my vry.
Maer zorg vooral, dit moogt ge niet vergeten,
Dat hy eens wel met spek doorregen zy.

THOMAS.

O ja mynheer! we zullen hem gaen stroopen;
Al riep hy moord van schrik, van angst of pyn.
'k Zal morgen 't vel aen goeden prys verkoopen;

(TER ZYDE.)

Er is geen nood dat 't zal geschonden zyn.

TE SAMEN.

'k Steek hem aen 't spit, gy zult er ras van eten,
Uw appetyt is groot, 'k geloof u vry.
Maer wees gerust, ik zal het niet vergeten,
'k Zorg dat hy goed met spek doorregen zy.

(Thomas vertrekt.)

Tweede tooneel.

BERTHA, PAUL.

PAUL.

Ik moet bekennen dat ik van daeg regt ongelukkig geweest ben.... Vier uren lang in 't veld geloopt, zonder zelfs het spoor van één hase te ontdekken.

BERTHA.

Ja, dat is regt ongelukkig.

PAUL.

A propos! Ma soeur! Waer houd zich neef Alfried verscholen?.. De drommel! heeft hy dan vergeten dat wy dezen namiddag een rypartytje hebben. - Zeg eens, *ma soeur!* waer zit hy dan?

BERTHA.

Hy? och! weet ik dat... Sedert eenige dagen is hy nauwelyks op 't slot te vinden.

PAUL.

Inderdaed! Dat heb ik ook bemerkd. Dezen morgen vroeg, toen ik naer hem deed vragen, was hy reeds uitgegaen...

(Grimlachende.)

en nothans spaert gy u geene moeite, *ma soeur*, om hem t'huis te vestigen en hem te behagen, want, zoo ik het wel op heb, is deze teekening weêr voor zyn album bestemd.

BERTHA.

Hoe vindt gy die?

PAUL.

Schoon! zeer schoon.

BERTHA.

Gy denkt dan dat hy er inderdaed te vreden van zyn zal? O dan zal ik die spoedig afteekenen en hem nog dezen avond schenken.

PAUL.

Ja, maer het is toch niet wel van zoo op zich te doen wachten... En ik weet niet wat denken van die vroege morgenwandelingen, die elken dag langer om langer duren.

BERTHA,

ongerust opstaende.

Denk gy dan, lieve broeder, dat die wandelingen met eenig byzonder inzicht geschieden?

PAUL.

Ik denk, *ma soeur*, dat gy u vroeger aen de armen van Morpheus moest ontrukken en neef, by het opgaen der zon, in zyne wandelingen vergezellen; dan zou het u misschien nog kunnen lukken te eeniger tyd gravin van Rensburg te worden.

BERTHA.

Maer Paul, gy zoudt toch niet willen dat lieden van onzen stand, met het kriecken van den dag, het bed verlaten, om even als boerinnen, in het natte veld te gaen loopen. Foei! dat ware onvergeeflyk.

PAUL.

Gy hebt gelyk. Maer dan moet men zich ook niet stooren, wanneer eene boerin reeds vroeg bezit, waer de edele juffer nog laet naer zit te wachten.

BERTHA.

Wat meent gy daer mede, Paul?

PAUL.

Niets anders dan dat er wel andere schoone oogen zyn, die zich vroeger voor het daglicht openen, en door neef Alfried niet onopgemerkt worden gelaten.

BERTHA.

Maer, om 's hemels wil, spreek toch duidelyker, of zwyg geheel, zoo ge my niet boos wilt maken.

PAUL.

Welnu, *Roosje zonder doornen* doet ook gaerne vroege morgenwandelingen, en Alfried dwaelt altyd naer 't veld toe.

BERTHA.

Wat zegt gy? Zou het mogelyk zyn?

PAUL.

Ja... ja... *ma soeur*... let er maer eens op... en ik ben reeds meer dan één mael op die gedachte gekomen; en of het spytige Roosje, voor hem ook zoo spytig is als voor anderen, dat zal de tyd moeten leeren.

BERTHA.

Zwyg, Paul! Het is de tyd die in u spreekt... want ik weet dat gy in den tyd Roosje nog opgezocht hebt... Maer neef is niet in staet van zich zelve ooit zoo verre te vergeten, en gy zyt maer een booze, die my altoos plagen wilt.

PAUL.

Ha! ha! mejuffer is gestoord, om dat ik haer de waerheid zeg... welnu... wacht het eindje af... Juffertje; wacht het eindje af... Uw schoone neef zal u wel dwingen jonkvrouw te sterven, zoo gy 't geluk niet hebt van in het kort een plaatsvervanger te vinden.

BERTHA,

met den voet stampende.

Scheid uit, Paul! 't is afschrikkelyk zoo iemand te tergen... Weg! gy zyt maer een nydigaerd... een booze...

PAUL.

En gy... gy zyt eene oploopende, eene jonge zotskap.

Nº 3. Wyzje: Pardon, car je crois voir. (Maçon)

Verschoon my, want ik hoor
Dat ik onwetend juffer stoor;
Ontstel u daer niet voor.
Zoo neef lief u begeeft,
'k Weet dat er menig jonker leeft,
Die naer uw handje streeft.
Dus geen verdriet, (bis.) bedaer uw liefde rouw...
Doe zoo als hy, schenk and'ren uwe trouw.

BERTHA.

Laet me in rust, want ik hoor
Dat gy verlangt dat ik my stoor.
Maer neen, 'k ontstel me daer niet voor;
Zoo neef lief my begeeft,
't Is dat er dan een and're leeft,
Die meer behagen heeft.
Ja, geen verdriet, (bis.) 'k bedaer myn liefde rouw;
'k Doe zoo als hy, 'k schenk and'ren myne trouw.

Derde tooneel.

DE VORIGEN, DE BARON VAN RINGHEM.

DE BARON.

Nu! nu! wat is dat, kinderen! is men hier aen 't twisten?

BERTHA.

't Is Paul, vader.

PAUL.

't Is Bertha, vader.

DE BARON.

Paul! Bertha!

BERTHA.

Hy houdt niet op van my te plagen, vader.

PAUL.

Zy zegt dat ik een nydigaerd, een booze ben.

BERTHA.

Hy zegt dat ik eene oploopende, eene jonge zotskap ben.

DE BARON.

Nydigaerd! zotskap!.. kom aen, laet hooren, wat is er gebeurd?.. Verhaelt my uw geschil.

BERTHA.

Paul is kwalyk gezind om dat hy met eene ydele weitasch van de jagt gekomen is.

DE BARON.

Het ongeluk is niet groot... hy zal morgen beter varen.

PAUL.

Bertha is boos om dat Alfried zoo lang op zich doet wachten.

DE BARON.

Ja, dat is ook niet wel van zynen kant... Ik zal hem beknorren zoo dra ik hem zie.

BERTHA.

Paul zegt dat hy een meisje uit het dorp, eene boerin bemint.

PAUL.

Bemint! Dat heb ik niet gezegd, mejuffer!

DE BARON.

Hy! een edelman! de graef van Rensburg, eene boerin beminnen!.. Foei! dat is niet waer.

BERTHA.

Dat is 't geen ik immers ook zegde. Maer die vroege morgenwandelingen, vader?

DE BARON.

Alfried is het murwe leven dat wy hier leiden niet gewoon... Hy noemt luiheid 't geen wy wellust heeten, en heeft liever zyne vroege morgenuren te besteden in vermoeijende wandelingen, dan die, naer ons voorbeeld, op het zachte dons door te brengen. Hy denkt dat hy dus dubbel geniet wat wy in den slaep verkwisten. De arme jongen maekt de rekening verkeerd; hy kan niet begrypen dat één uer vergetelheid, 't welk de slaep ons geeft, duizend uren kommer kan vernietigen. - Kortom, men moet hem dit vergeven; zyn vader, zaliger, oud-krygsman, heeft hem deze strenge grond beginselen van kinds been af ingeboezemd.

N° 4. Wyze: T'-en souviens-tu.

Als oud soldaet, die weelde niet mogt kennen,
 Heeft hy den zoon, een spruit van vrijen grond,
 Gewis wat streng, vroegtydig doen gewennen
 Aen 't ruw beroep dat hem te wachten stond.
 Zoo sprak hy soms: 'Sterf ik op 't bed der kranken,
 Of treft een bal my liefst op 't veld van eer,
 Na myne dood zal 't Vaderland my danken,
 Want 'k geef hem eens een goed soldaet te meer.

Ja, zyne opvoeding is daer van de eenige oorzaak.

PAUL.

Ik denk my niet te bedriegen, zoo ik er eene tweede by voegde.

BERTHA.

Gy hoort het, lieve vader...

DE BARON.

Bah! bah! Bertha!... prullen! al prullen... Paul weet immers wel dat zyn neef...

PAUL.

Een knappe jongen is, en dat er hier menige boerinetjes het oog op geslagen hebben.

DE BARON.

Nu, dat is geen kwaed... Wel te droes! als ik jong was, schitterde ik ook wel eens in de oogen der poezelige boe-

rinnen; maer dat heeft my niet belet uwe mama te trouwen. Het is niet verboden de jonge meisjes te behagen... men kan eens lachen, dat mag zelfs meer dan eens gebeuren; maer men weet wie men is en met wie men te doen heeft. Men lacht... men vermaekt zich een dag en den volgende, als men ontwaekt, herinnert men zich, zoo men dit by geval had mogen vergeten, dat men Graef van Rensburg is of Baron van Ringhem. - Wel het zou zeer fraei zyn indien men in ernst moest verliefd worden op al de lieve oogjes die ons, lieden van hoogen stand, dagelyks beloeren.

PAUL.

Ik weet niet of neef Alfried aldus redeneerd, lieve vader! maer het komt my voor dat hy toch magtig veel den lof en de schoonheid van *Roosje zonder doornen* uitgalmt.

DE BARON.

Roosje zonder doornen! de dochter van den schoolmeester Weiler? Dat fiere ding... die schynt den spot te dryven met al hare standgenooten.

PAUL.

Ja, maer die meer knepen bezit dan tien andere. Eene schynheilige, die misschien de gelegenheid afwacht of zoekt om zich boven hare standgenooten te verheffen. - Ik heb altyd die rozen zonder doornen mistrouwd... zy prikkelen u wanneer gy er u 't minst aen verwacht

DE BARON.

De onvoorzichtige alleen laet er zich van prikkelen. - Maer spreken wy van wat anders... Ik zal neef ondervragen, zoodra ik hem zie.

Vierde tooneel.

DE VORIGEN, THOMAS, toeloopende.

THOMAS,

buiten adem.

Mynheer de Baron!.. mynheer Paul!.. mejuffer Bertha!..

DE BARON.

Welnu! wat wilt gy?

PAUL EN BERTHA.

Wat is er gaende, Thomas?

THOMAS.

Laet my wat bekomen... Ik ben nog buiten adem...

PAUL.

Spreek toch.

THOMAS.

Mynheer Alfried!...

BERTHA.

Alfried!

DE BARON.

Welnu! wat is er gebeurd?

THOMAS.

Er is veel gebeurd. - Vervloekte adem! ik ben hem bykans kwyt.

PAUL.

Gy maekt ons ongeduldig, domoor!

THOMAS.

Wacht een weinig. - Mynheer Alfried!..

PAUL.

Welnu! wat is er van mynheer Alfried?

THOMAS.

Ik heb hem haest weêr.

PAUL.

Wie... Mynheer Alfried?

THOMAS.

Neen... mynen adem. - Mynheer Alfried is daer zoo even versmoord naer huis gekomen.

ALLEN.

Versmoord!

THOMAS.

Als ik zeg versmoord!.. het is byna het zelfde, want hy is tot over den kop nat... Ik heb hem daer zyne laerzen uitgetrokken... maer verduiveld! getrokken! getrokken! dat ik meende laers en been te gelyk van het lyf te trekken... nu is hy, God lof! al geheel op droog... In een paer minuten was hy van onder tot boven veranderd van kleeren.

DE BARON.

En hoe is Alfried in 't water gevallen? want ik veronderstel dat er hem zoo iets moet overgekomen zyn.

PAUL.

Het is onmogelyk iets van dat domoor te weten.

THOMAS.

Hoe mynheer Alfried in 't water gevallen is? Ha! dat zal ik u gaen vertellen.

BERTHA.

't Is het geen men u juist vraegt.

THOMAS.

Ik ga u 't geval verhalen gelyk Pieter Klam, de baes uit *den Overzet* het my verhaeld heeft. Gy moet weten dat Pieter klam by het gebeurde tegenwoordig was, en dat ik dus de geschiedenis uit de eerste hand weet. Bovendien, kan ik u voor de echtheid instaan, want Pieter Klam is geen leugenaer; hy zou er geen haerken van 't zyne by doen. Kyk! nog voorleden zondag... 't Is maer dat ik zeggen wil dat Pieter Klam...

DE BARON,

ongeduldig.

Spreek ons, om 's hemels wil, van mynheer Alfried.

THOMAS.

Gy moet dan weten dat mynheer Alfried...

(Schielyk opstaende.)

Jarnipiet... Ik heb vergeten dat hy my eene boodschap voor Roza Weiler gegeven heeft.

ALLEN.

Roza Weiler!

THOMAS.

Of *Roosje zonder doornen*, gelyk men haer alom in het dorp noemt.

DE BARON.

Wat scheelt ons Roza of *Roosje zonder doornen*; vertel ons maer van mynheer Alfried.

THOMAS.

Ik wil wel... maer als ik aen die arme meid denk. - Maer ik zal zoo aenstonds gaen zien hoe zy het steld. Nu, mynheer, Pieter Klam, de baes uit *den Overzet*, die geen leugenaer is, en die er geen haerken van 't zyne zou by doen, gelyk ik u gezegd heb, was bezig, volgens gewoonte, met zyn volk aen wal te zetten en zyn overzetgeld te ontvangen, toen hy eensklaps een geschreeuw hoort, het hoofd opregt en

plof! een meisje van boven den oever in den stroom der rivier ziet tuimelen. Pieter Klam vat in een, twee tellens zyn pinhaek, steekt naer het meisje, dat door den stroom weg gerukt wordt, schielyk over... maer 'k wensch u goeden dag!.. Pieter Klam zyt ge rap, mynheer Alfried is nog rapper, want in 'nen oogpink springt hy van 't hoogste van den oever achter het meisje, grypt haer in zyne armen en brengt haer zoo gemakkelyk aen wal als *Fidele*, myn waterhond, zyn apportje.

BERTHA.

Hoe, mynheer Alfried heeft zyn leven gewaegd om eene boerin te redden.

THOMAS.

Ja, mejuffer, zyn leven gewaegd... gy zegt het wel... want hadt gy hem eerst zien duiken, vervolgens weêr boven water komen... ho! Pieter Klam zegt dat het een vermaek was om zien.

DE BARON.

Een schoon vermaek!

BERTHA.

Een edel tydverdryf... boerinnen uit het water te halen.

THOMAS.

Het schynt, volgens Pieter Klam, dat het meisje door een dollen stier achtervolgd werdt en dat, in haren schrik om het leelyke beest te ontwyken, haer voet uitgeslibberd zynde, zy aldus in de rivier was gerold. Mynheer Alfried, die zich juist in de nabyheid bevondt, zag dat, en verduiveld! gy begrypt wel dat hy het meisje niet wilde zien verdrinken, hy die zulke goede zwemmer is. Dat zal mynheer Alfried magtig veel eere aendoen. Ik wed dat men in veertien dagen niet zal ophouden overal van zyn helden... 't is te zeggen, van zyn zwemmers moed te spreken. Kyk! dat ik aldus kon zwemmen, en morgen *Roosje zonder doornen* uit het water mogt halen, zonder my nat te maken, ik weet niet wat ik niet al zou geven.

BERTHA.

Ja, dit zou u beter voegen, en gy zoudt u niet onteeren, gy, met boerendeernen aen te raken.

PAUL.

En de boerendeerne zou zich al willens in 't water niet laten vallen om door een edelman gered te worden, wist zy voorop dat er haer een boer, zoo als gy, zou na springen.

DE BARON.

Genoeg hier van... Ga mynheer Alfried zeggen dat wy hier op hem wachten.

THOMAS.

Ja, mynheer de baron.

BERTHA,

spottende.

Zeg dat zyne nicht met veel belangstelling naer mynheer's gezondheid doet vernemen.

THOMAS.

Ja, mejuffer!

(Ter zyde.)

Zy is nydig om dat zy het niet is die mynheer Alfried uit 't water gered heeft, dat is stellig.

PAUL,

even.

Zeg hem dat ik verhoop dat zyne groote daed hem ons klein rypartytje niet heeft doen vergeten.

THOMAS.

Zeer wel, mynheer!

(Ter zyde.)

Hy is nydig om dat hy het niet is die Roosje gered heeft, dat is zeker... Jarnipiet... zuster en broeder, nicht en neef... Verduiveld, *Roosje zonder doornen!* gy prikkelt hen meer dan gy het zelve weet... ha! ha! ha! dat is jarnipiet grappig!

(Af.)

Vyfde tooneel.

DE VORIGEN, uitgenomen Thomas.

PAUL.

Welnu, wat dunkt u, lieve Bertha! had ik geen gelyk toen ik zegde dat *Roosje zonder doornen* voor iets in de vroege morgenwandelingen van neef Alfried was; thans is hy reeds haer opwachtende ridder geworden.

BERTHA.

Foei! ik had nooit zulke lage gevoelens in Alfried's hart

durven veronderstellen... Ho! ik ben beschaemd voor hem.

DE BARON.

Het is onmogelyk dat Alfried één mael ernstig heeft kunnen denken aen het geen hy stondt te doen. Gy kent hem genoeg... Hy zal den moedigen gespeeld hebben uit loutere eerezucht, maer nimmer uit eenig ander gevoel; maer dat belet niet dat zyn gedrag zeer berispelyk is en dat ik hem daer over eens braef wil beknorren.

Zesde tooneel.

DE VORIGEN, ALFRIED.

ALFRIED.

Lieve oom! goeden morgen... wel geslapen? dat hoef ik niet te vragen. - Mejuffer, hartelyk dankbaer voor het belang 't welk gy in myne gezondheid stelt... naer de uwe ware het onnoodig te vragen; men kan die dagelyks genoegzaam op uwe lieve wangen lezen.

BERTHA,

eene neiging makende.

Mynheer!

(Ter zyde.)

Is het niet jammer dat hy zich met boerinnen zou willen ophouden, hy die zoo galant, zoo beminnelyk is, en die zoo wel kan redeneren.

ALFRIED,

Paul de hand reikende.

Mynheer Paul!

DE BARON.

Maer, wat heb ik daer gehoord, Alfried? Is het wezenlyk waer dat gy eene boerenmeid uit het water gehaald hebt?

ALFRIED.

Ja, lieve oom! en die zonder my voor zeker het leven in den stroom had verloren.

DE BARON.

Inderdaed! En wat was dat voor eene meid?

ALFRIED.

Zeg liever een engel, oom... het deugdzaamste hart, en het schoonste gelaet dat er voor zeker te vinden is.

BERTHA,

spytig.

Mynheer Alfried! het compliment is niet vleijend voor iemand...

ALFRIED.

Verschoon my, beminnelyke Bertha! daer zyn immers geene regels zonder uitzonderingen, en ik heb, en zal u altoos onder de laetste rekenen.

PAUL.

Neef Alfried had dan kennis met de boerin...

ALFRIED.

Ja neef, ik kende haer lang en gy allen kent ze met my; het was Roza Weiler.

BERTHA.

Roza Weiler! de dochter van dien ouden schoolvos, die zich een toon geeft, al was zy de dochter van een eersten minister.

ALFRIED.

Deugd en eerlykheid geven haer dat regt, 't welk misschien de dochter van een eersten minister niet zou hebben.

BERTHA.

Lieve hemel! wat vat gy vuer, mynheer.

DE BARON.

Wat Roza is of niet, zullen wy onverlet laten. De eene of de andere boerenvlegel zal haer regt doen. - Maer neef! hoe is het toch mogelyk dat gy zulke dolle streek begint? dat kan er by my maer in 't geheel niet door.

PAUL.

Mynheer heeft den ridder willen spelen... Waerlyk! waren wy nog in onzen goeden ouden tyd, zulk een ridderlyke *coup* ware genoeg om de hand zyner edele geredde dame te bekomen.

ALFRIED.

Ik weet niet wat dit gedurig kortswylen beteekend, maer ik verklaer u dat ik niet gestemd ben om dit langer te vedragen.

PAUL.

O hemel! zou mynheer zich willen stooren om dat wy zyn gedrag afkeuren.

ALFRIED.

Genoeg! ik geloof niet dat men hier het regt daer toe verkregen hebbe.

BERTHA.

Zie daer de uitwerkingen van den omgang met lieden beneden zynen stand.

ALFRIED.

Mejuffer! ik heb my niet denken te verlagen toen ik met die lieden ging verkeeren.

BERTHA.

Dan hebt gy denkelyk gedacht die tot aen u te verheffen.

ALFRIED,

droog.

Dat kan waer zyn.

BERTHA,

ter zyde.

O dat is schrikkelyk! Ik zal er ziek van worden.

DE BARON.

Hoor, neef Alfried! 't geen gy begaen hebt is jeugdig enthousiasmus; by bedaerder zinnen zoudt gy er misschien twee mael aen gedacht hebben. Wat, de drommel! men moet zyne adelyke geboorte, zyn rang in het oog houden en zich niet met de zoodanigen gelyk stellen, waer men volstaen kan de aen hen bewezene hulp met een stuk gouds te vergelden.

ALFRIED.

Oom! nog heden verscheurde ik mynen adelbrief voor uwe oogen, indien ik wist dat hy my eens moest beletten aen de inspraek van myn hart te voldoen en tot hinderpael aen de redding eens ongelukkigen verstrekken.

Nº 5. Wyze: Hebt gy uw' liefde... (Evertaerd en Suzanna.)

Het smart my zeer zulk eene tael te hooren,
 Nog van een man alom door elk geacht.
 Welhoe! men moet dan al gevoelen smooren,
 Om dat men spruit uit adelyk geslacht?
 Dit voorgevoel zal nimmer my doen bukken,
 En gy mynheer, herinner u hier aen:
 Zyt ge eël en ryk, 't is niet om te verdrukken,
 Maer om uw broêrs, om d'armen by te staen.

En hier vooral, wie had een oogenblik kunnen aarzelen zyn leven voor zulk eene edele vrouw in gevaer te stellen.

BERTHA.

Edel! Ik heb altoos gemeend dat het *Roosje zonder doornen*, de dochter van dien ellendigen dorpsmagister was, wien wy wekelyks een paer flesschen oud bier zenden, in afwachting dat men ons den eenen of den anderen dag komme zeggen dat de dompelaer overleden is.

ALFRIED.

Ja mejuffer, de zelfde... de ziekeleyke Weiler, wien gy ligtelyk hulpe biedt; maer die ze voor zeker zou weigeren, wist hy hoe zeer hem die gejong wordt. Welnu! ja, de edele vrouw is zyne dochter, Roza Weiler, die ik van naby genoeg ken, om te durven verzekeren dat zy meer zielen adel bezit dan menige juffer van groote geboorte en adelyke afkomst, en daerom den bynaem van edel allezins waerdig is.

DE BARON.

Mynheer Alfried! hoe gy het moogt opnemen, verklaer ik u dat dergelyke buitenspoorigheden, zoo lang gy in myn huis verblyft, nimmer weêr mogen plaets grypen, en om alle gelegenheid daer toe te vermyden, zoo verbied ik u Roza Weiler nog weder te zien.

ALFRIED.

En met wat regt, mynheer?... Heeft myne moeder my naer hier gezonden om my onder uwe voogdy te plaetsen?

DE BARON.

Neen, maer gy weet, Alfried, wat banden onze twee familien voorts aen elkander moeten binden... Gy weet wat het verlangen van uw vader was, en wat gy hem zelf hebt beloofd.

ALFRIED.

Ik weet wat verpligtingen ik aen de nagedachtenis myns vaders heb, maer ik moet u verklaren dat ik niet langer in een huis kan verblyven waer men myn wil zoekt te dwarsboomen, om my misschien een band op te dringen dien myn hart zeker zou verstooten... Sta my toe, mynheer, dat ik u binnen één uer myn vaerwel komme zeggen.

PAUL EN BERTHA.

Hoe neef! gy vertrekt?

ALFRIED.

Myn besluit is vast genomen.

DE BARON.

Neen, mynheer, gy zult niet gaen, en op het oogenblik ga ik uwe moeder van alles onderrigten.

ALFRIED,

belt, Thomas verschynt.

Het is onnoodig, mynheer! ik zelf zal my met deze zorg wel belasten. Thomas! doe alles voor myn vertrek gereed maken. - Morgen vroeg, keer ik naer het slot van Rensburg terug.

BERTHA.

Maer dat is eene nog ongehoorde zaek.

KOOR.

N° 6. Wyzje: C'en est fait; le ciel même. (Pré-aux-Clercs.)

Hy gaet ons dus verlaten,
Ach! dit grieft my het hart.
Geen zoet woord kan meer baten;
Hy spot met onze smart!
Dat ik eens mag ontmoeten
Haer die hem heeft verleid,
Hoe bitter zal ze boeten
Haer valsch beleid.

EINDE VAN HET EERSTE TAFEREEL.

Tweede tafereel.

De vaerwel.

Het tooneel verbeeldt eene dorpsplaets; regts van den aenschouwer het huisje van Roza.

Eerste tooneel.

DE BARON, BERTHA, PAUL, THOMAS.

THOMAS,

voorop komende met Bertha.

Daer zyn wy er, mejuffer... 't Is hier dat wy halte houden.

BERTHA.

Gelukkiglyk! ik dacht dat wy er van daeg niet zouden gekomen zyn... Een bolwerp van 't kasteel, gelyk, gy boeren, 't noemt... Een bolwerp die ten minste eene goede myl lang is. Ik ben zoodanig vermoeid dat ik in geen acht dagen myne kamer verlaten zal.

THOMAS.

Ho! ho! mejuffer! moest gy dan eens, zoo als ik, dit baentje vyf of zes keeren in den dag afloopen...

BERTHA.

Wel ja... gy zyt daer voor gemaekt. Gy denkt toch niet u met ons gelyk te stellen. Het zou fraei wezen indien een boer moest gaen klagen; dat zou op het einde aen de verkeerde wereld gaen gelyken.

THOMAS.

Zoo is 't... mat uw ligchaem door den arbeid af en zwyg, om dat ge werkman zyt.

BERTHA.

Wel dat is juist... gy wordt er voor betaeld... Allen zyn nog zoo gelukkig niet.

THOMAS.

Gy hebt gelyk, mejuffer... Maer daer komt mynheer de Baron met mynheer Paul ook aen.

DE BARON,

opkomende.

Voor den drommel! Bertha... ik wist niet dat gy zoo goed kost aenstappen... Ik ben wel voor vier-en-twintig uren mynen adem kwyt. Dat domoor! die my komt wys maken dat het maer een bolwerp van 't kasteel is.

PAUL.

't Is dat gy nog niet weet, vader, wat de boeren een bolwerp noemen. Ook, heb ik er u van verwittigd. Ik ken immers de omstreken genoeg. - Hadt gy mynen raed gevolgd en Francies doen inspannen, dan hadt gy u eene schoone vermoeijenis kunnen sparen. Maer, ik heb my op alles voorzien; hy zal ons met de koets in het dorp komen afhalen.

DE BARON.

Dat is goed... Ik geloof dat ik te voet nimmer t'huis zou geraken.

BERTHA.

Noch ik...

PAUL,

ter zyde.

Nu ga ik wat rondzwerven... Ik heb zoo lief dat Roza my niet ontmoet.

(Hy sluipt weg.)

DE BARON.

Sa, Thomas! gy die den magister kent; wys ons eens zyn huis aen... wy zullen hooren wat dat hoovaerdig ding, zyne dochter, in het schild voert.

THOMAS.

Het is jarnipiet grappig... wanneer men van den duivel spreekt... Daer opent zy juist hare deur.

DE BARON EN BERTHA.

Roza!

THOMAS.

De zelfde.

(Ter zyde.)

Nu zal zeker de kat op de koorde gaen dansen.

Tweede tooneel.

DE VORIGEN, ROZA.

ROZA,

zachtjes hare deur sluitende.

Smaek gerust, lieve vader, den kortstondigen slaep dien

de Hemel u thans schenkt; uwe dochter gaet met dubbelen vlyt voor uwe gezondheid zorgen.

(Zy meent te vertrekken en ontmoet de twee vreemdelingen die zy bevalliglyk groet.)

DE BARON.

Een oogenblik... Ik wenschte een woord met u te spreken.

BERTHA,

droogjes.

Ja, wy hebben zoo wat met u te verhandelen.

THOMAS,

ter zyde.

Ik wilde voor geene kroone gelds in dat meisjes schoenen zitten.

ROZA,

wat verlegen.

Mynheer Van Ringhem! mejuffer!.. verschoon my dat ik u zoo eerst niet herkende.

BERTHA.

Dat doet er niets toe. - Antwoord aen myn vader.

ROZA.

Ik ben bereid, mejuffer.

THOMAS,

ter zyde.

Die arme meid beeft als een riet; zy meent dat ze de dood verdiend heeft.

DE BARON.

Men heeft ons gezegd dat gy, gisteren in de rivier gevallen zynde, door myn neef gered zyt; hadt gy voortyds kennis aen hem?

ROZA.

Ja, mynheer.

BERTHA.

Kyk eens hoe zy ontsteld...

DE BARON.

En sedert wanneer?

ROZA.

Sedert ruim drie weken, dat hy my voor de eerste mael in het bosch vondt, bezig met kruiden te trekken voor myn zieken vader.

THOMAS,

ter zyde.

Ei! ei! in het bosch! Dat begint belangryk te worden.

DE BARON.

Wist gy van wat stand hy was?

THOMAS,

ter zyde.

Voor den drommel! wat hadt zy daer mede te doen... Zy zag wel dat het een lieve en wel gedraeide jongen was.

ROZA.

Van wat stand? Ik wist dat hy hier op het dorp als de vreemde graef bekend was.

BERTHA.

Ziet ge wel, wat hoogmoedig ding?..

DE BARON.

En wat zegde hy u?

THOMAS,

ter zyde.

Jarnipiet! alleen in het bosch.

ROZA.

Hy vroeg my of hy 's anderdaegs my in myne kruidzoekingen mogt komen helpen.

THOMAS,

ter zyde.

Kyk, vroeg hy maer dat... Dat is jarnipiet weinig.

DE BARON.

Verder?

THOMAS,

ter zyde.

Ha! ja, verder! Ik ben nieuwsgierig.

ROZA.

Verder weet ik u niet te zeggen, mynheer, dan dat hy sedert dien alle dagen gekomen is.

THOMAS,

even.

Natuerlyk... Ik weet niet waerom hy zou opgehouden hebben.

ROZA.

Maer waer toe al die vragen, mynheer?

THOMAS,

even.

Wacht maer een weinig, meisje.

DE BARON.

Waer toe? Roza! waertoe? Wel hoe, uw geweten roept u dan niet in uw hart:
Rampzalige! wat hebt gy gedaen? gy hebt de rust en 't geluk van eene gansche familie
vernietigd; gy hebt den jongeling in het schoonste zyner

loopbaen misschien voor eeuwig bedorven; in zyn hart eene liefde zyns onwaardig ontstoken.

ROZA.

Wat zegt gy, mynheer?

DE BARON.

Gy hebt gedacht: Het zal my niet moeijelyk vallen, een jeugdig en opgetogen hart door myne bekoorlykheden te verleiden, en my misschien aldus boven myne gelyken te verheffen. Ik ben niet geboren om boerin te blyven en hier als eene nietige plant op te groeijen... neen, ik moet boven myne gezellinnen uitblinken; ik moet groote dame worden. Een lompe boer is niet in staet om myn hart te begrypen. Welnu! daer is een jong edelman; dat is 't geen ik hebben moet, en ik zal hem al spoedig aen myne zegenkar weten te kluisteren.

BERTHA.

En waerachtig! mejuffer heeft geene slechte goeste voor eene boerin.

THOMAS,

even.

O gy vrouwelyk serpent!

ROZA.

Ik weet niet hoe op al die verwytingen te antwoorden. Het schynt my als of ik nog onder den invloed van eene vervaerlyke nachtmarrie was en of ik gedroomd had al wat ik thans kom te hooren. Maer, mynheer, wie heeft u gezegd dat uw neef liefde voor my heeft en dat ik zelve toegegeven heb aen die hatelyke kwaedberokkingen welke gy my oplegt?

DE BARON.

Hy zelf.

ROZA,

half te vreden.

Hy! is het mogelyk!

DE BARON.

Vervolgens uw vorig gedrag... de afkeer dien gy altoos voor lieden van uwen stand betoond hebt.

ROZA.

Om dat myn vader my eene opvoeding gegeven heeft boven die van myne standgenooten, moest ik ze dan opof-

feren om my met hen gelyk te stellen en eene keuze te doen waer in ik het geluk niet had gevonden.

DE BARON.

Uw vader heeft ongelyk gehad... Het betaemt niet dat men zyne kinderen eene opvoeding geve die met hun stand niet overeenstemt. Gy ziet waer toe het strekt... Men denkt zich al veel te zyn, en men is, in den grond beschouwd, niets. Wel voor den drommel! men blyve wat God ons geschapen heeft... elk op zyne plaets... een boer in zyne schuer... daer buiten ware het verkeer.

THOMAS,

ter zyde.

Ik zou toch wel eens een boeren edelman willen worden.

DE BARON.

Nu, meisje! denk er eens ernstig aen, en steek me daer die liefde eens spoedig uit het hoofd.

ROZA.

En wat doet u gelooven, mynheer, dat ik liefde voor uw neef gevoel?

DE BARON.

Bah! sprookjes! een edelman die eene boerin bemint, zal niet wederkeerig behandeld worden... Zeg dan eens dat gy hem zelve eerst betooverd hebt.

THOMAS,

ter zyde.

Zy is er wel in staet toe. 'k Wenschte dat ze my ook eens wilde betooveren.

ROZA.

Mynheer! uwe beledigingen grieven my tot in de ziel... ik heb nimmer gedacht dat men een mensch aldus ten onregte behandelen mogt... maer dewyl gy my daer toe praemt, zal ik u verklaren, op myne eer, dat er tusschen my en uw neef, sedert den dag onzer eerste ontmoeting tot heden, nog geen woord van liefde gesproken is.

BERTHA,

tot haer vader.

Ja, dat moet ge niet gelooven... De kleine schynheilige speelt hare rol meesterlyk.

DE BARON.

Welnu, belooft ge my den graef niet meer weder te zien?

ROZA.

Ik beloof het u, mynheer.

DE BARON.

Dat is braef. - Zoo wil ik ook iets voor u doen... Kom nader, Thomas.

THOMAS.

Hier ben ik al, mynheer... hier ben ik al.

DE BARON.

Hoe oud zyt gy?

THOMAS.

Twee-en-twintig jaer, mynheer... sedert Sint Thomas dag.

DE BARON.

Hebt gy geen trek tot het huwelyk?

THOMAS.

Ja... neen... Ja... Ik weet het niet... Ik heb er nog nimmer van geproefd.

DE BARON.

Welnu! neem deze brieventasch... Zy bevat duizend gulden in goede banknooten... Het is uwe bruidschat; bied ze mejuffer aen en vraeg of zy met u wil trouwen.

(Thomas neemt de brieventasch, gaet by Roza, biedt haer die beleefdlyk aen en blyft verstomd staen op het gebaer van afkeuring van Roza.)

ROZA.

Mynheer!

N° 6. Wyze: Fils inprudent.

Wat gy al doet om my te laken,
Verstoot of drukt ge my ter neêr;
Ge zult my nimmer doen verzaken
Myn trotsch gevoel, het merk der eer.
Ben 'k arm, ach! wil daerom niet hopen
Dat 'k ooit zulks zou begaen, o neen!
Ik zou myn harte kunnen geên,
Maer nimmer zal ik het verkoopen.

BERTHA.

Die onbeleefde!

THOMAS.

Moet ik dan de duizend gulden voor my alleen houden, mynheer?

DE BARON.

Geef hier. - Spytig Roosje! deze weigering zal u eens sterk berouwen... Nu heb ik klaer in uwe ziel gelezen; ik heb u ontmaskerd, ondeugd! en weldra zult gy het loon van uw schandelyk gedrag ontvangen.

ROZA.

Houd op, mynheer! wat regt hebt gy om my aldus toe te spreken?.. Is het om dat gy ryk zyt en ik arm; om dat gy vermogend zyt en ik hulpbehoevend en dat ik uwe weldaden weiger. - Maer gy moet kunnen begrypen dat ik zulks doe, niet om dat ik, gelyk gy 't veronderstelt, uw neef bemin; maer wel, mynheer, om dat ik my zelve nog te hoog schat om my aen uwe onbarmhartige eischingen ten offer te geven.

DE BARON.

Gave de hemel dat gy de waerheid zegde. - Kom myne dochter, verlaten wy deze spytige.

THOMAS,

ter zyde.

Het is toch jarnipiet! jammer... Ik ving daer zoo na eene vrouw in de vlugt en duizend gulden in den zak.

N° 7. Wyzze: Non, non, vous ne partirez pas.

DE BARON.

Kom laet ons gaen, verlaet die meid,
'k Ken na genoeg haer listigheid;
Maer 'k houd een wakend oog op haer
En red ons neef dus uit 't gevaer.

BERTHA.

Waer waren dan haer zinnen?
Een' boeren meid uit 't oord
Een eelman durven minnen!
Heeft men dat ooit gehoord?
Zoek uwe soort dan is het wel.

THOMAS.

Een boer is somtyds ook wel snel.
Bekyk my, ben ik ook niet snel?

TE SAMEN.

Kom, laet ons gaen, en gy, neem acht;
Gy weet wat men van u verwacht.

THOMAS.

Die arme meid had niet gedacht
Aen 't onthael dat haer heeft verwacht

(Af.)

Derde tooneel.

ROZA, alleen

Eindelyk zyn ze vertrokken... God! wat heb ik hun misdaen om my aldus te behandelen, om my aldus onder de voeten te trappen? Ik heb hun neef verleid, zeggen zy... ik heb zyne geheele toekomst bedorven... O! 't is ysselyk dit te moeten hooren! wanneer de hemel myne getuige is dat myn geheim, zelfs voor hem, tot heden in het diepste van myn hart begraven gebleven is en er nimmer uit verryzen zal. Maer, hebben zy geen gelyk? Ben ik geen arm dorpsmeisje, eene boerin gelyk zy zeggen: Ik moet onder myne gelyken opgroeijen en om dat ik anders denk, anders gevoel, mag ik my boven hen niet verheffen of moet ik een onmeêdoogend en wreed voorgevoel my hooren toeroepen: Met wat regt verheft gy u? ter neder! ter neder! boerin. Heeft het lot u niet uwe plaets in de wereld aangewezen? Heeft het u niet gezegd: gy zult blyven wat ik u schep, zoo niet, zult gy de verstooting uwer standgenooten en de verachting van grooteren worden. Gy zult eene ziel hebben geschikt om te denken; maer de gedachte is u niet toegelaten... Gy zult eene ziel hebben om te gevoelen! maer 't gevoel is u verboden. O myn God! myn God! als zulkdanig uw wil is geweest, dan zyt ge soms wel wreed of soms wel onregtvaerdig.

(Zy weent.)

Vierde tooneel.

ROZA, ALFRIED.

ALFRIED,

zachtjes by komende en Roza eenigen tyd met kwynende oogen beschouwende.

Roza!

ROZA,

zich eensklaps omkeerende.

Hemel! hy!

ALFRIED.

Roza! uwe wangen zyn rood; gy hebt geweend, niet waer?

ROZA.

Ik, mynheer de graef! ik weet niet waerom ik zou weenen.

ALFRIED.

Gy hebt geweend, Roza! en ik weet waerom...

ROZA.

Hoe!

ALFRIED.

Luister Roza! ik weet alles... Paul heeft my daer zoo even al hunne voornemens gezegd... Arm meisje! zy hebben u wreed behandeld, is het niet waer?

ROZA.

Ja, heer graef! wel wreed.

ALFRIED.

O! ik kan het wel denken... Zy zyn somtyds onmeêdoogend... maer stel u gerust... na van daeg zullen zy u niet meer hoonen, dat zweer ik u.

ROZA.

Ik hoop het, heer graef.

ALFRIED.

Gy zult een beschermer, een steun hebben.

ROZA.

Wat wilt gy zeggen?

ALFRIED.

Roza! deze dag moet over ons lot beslissen; hoor my dan en raedpleeg uw hart. - Het toeval heeft ons in eene betrekking gebragt, te nauw om dat er het hart niet mede zoude bemoeid zyn. Ook heb ik het gevoeld, en heb ik het my zelven niet langer willen ontveinzen. Maer, 't geen nog lag te vonken is, sedert dat ik 't geluk had u te redden, een hevige brand geworden. Ja, Roza! deze zachte genegenheid, deze heimlyke maer tevens zoo veel vermogende aantrekking van twee harten die elkander begrypen; deze

wonderbare overeenstemming van gelyke gevoelens, dit alles was geene gemeene vriendschap, neen Roza!.. ik heb het gevoeld... het was liefde, maer liefde die men maer kan gevoelen wanneer men voor elkander geboren is.

ROZA.

Mynheer de graef! houd op, in 's hemels naem!

ALFRIED.

O! laet my u zeggen, Roza, laet my u zeggen wat ik al sedert gisteren heb ondervonden! laet myn hart van liefde overstroomen, laet my uitroepen: Roza!... myne Roza!... o! ja, want ge zyt de myne, ik bemin... ik bemin u meer dan de blinde het heldere zonnelicht, meer dan de zieltogende den laetsten levensadem die hem gaet ontschieten... En gy wilt wel, niet waer, myne Roza? gy wilt wel dat ik u beminne... Ben ik niet opregt? Is myne liefde niet zuiver, gelyk die der engelen? En gy zult die met my deelen; want ziet ge wel, Roza, onze harten zyn voor elkanderen geschapen... zy moeten maer één geheel meer uitmaken, en gy zoudt my niet willen zien sterven van wanhoop, na my uwe liefde niet geschonken te hebben.

ROZA,

zich zelven vergetende.

Sterven! o neen, neen, Alfried!

ALFRIED.

Roza! myne dierbare Roza!

ROZA,

zich uit zyne armen losmakende.

Heer graef, misken een onervaren landmeisje niet, dat zich door uwe woorden heeft laten wegslepen, en één oogenblik heeft kunnen vergeten wat zy is en wat gy zyt... Nimmer had ik het oor moeten leenen aen uwe tael... nimmer had ik één oogenblik behoeven te blyven. Ik wil gaerne gelooven dat uwe gevoelens opregt zyn, en het zou my zelfs diep grieven indien ik daer eenigzins moest aen twyfelen; maer ik herinner my te wel de woorden welke uwe familie my daer zoo even gesproken heeft... Wy zyn niet voor elkander geschikt, heer graef! en de geboorte heeft tusschen ons een scheidsmuur opgetrokken, die nimmer kan omver geworpen worden. Laet eene verkeerde

liefde u niet verblinden voor uwe ware belangen; bereken den afstand en zie hoe ver wy van elkander gescheiden zyn.

ALFRIED.

Is het mogelyk! lieve Roza! die koelheid ten antwoord op myne vurige liefde? O neen, gy meent het niet... gy zult de myne zyn... Ik spot met de ydele vooroordeelen der wereld, wanneer het 't geluk van myn leven moet gelden.

ROZA.

Bedaer! bedaer! heer graef.

N° 8. Wyze: Kom schep nog moed... (Everaerd en Suzana).

't Is vruchteloos; daer baten geene zuchten,
't Lot heeft beslist; voortaan geen' liefde meer.
O! ja, ge moet het arme meisje vlugten,
Want haer bezit waer' hoonend voor uw' eer.
 Ach, wil zoo laeg tot my niet zinken!
Uit medely, scheid moedig van my af.
 U roept de wereld om te blinken,
My roept het dorp, myn' wieg en eens myn graf.

ALFRIED.

Maer Roza! spreekt er dan geene stem voor my in uw hart?.. Ben ik u dan zoo geheel onverschilig? Ach! Roza spreek...

ROZA.

Neen, heer graef! ik wil het u niet ontkennen; indien gelykheid van stand ons nader elkander bragt, dan zou myn hart u en u alleen toebehooren, en het ware zeker 't zaligste geluk voor my u eens te mogen bezitten.

ALFRIED.

O Roza! welke bekentenis!.. Voortaan zullen geene hindernissen bekwaem zyn om u aen my te ontrukken, en eens...

ROZA.

Heer graef! hoor de belofte welke ik hier plechtig voor het aenschyn des hemels doe: Nooit, onder welke omstandigheden, nooit, zal ik myne hand in de uwe leggen, en al mogt de wereld nog zoo toegevend zyn en onze

vereeniging dulden, dan nog zou ik den moed hebben om in myn besluit te volherden, en voor uw geluk my zelven ten offer te brengen.

ALFRIED.

Ach! gy zyt dan onvermurwelyk!.. In Godesnaem! ik zal toegeven... Laet my dan ver van u, in angst en droefheid verkwynen... Myn lot wil het zoo... maer weiger my, Roza! deze laetste gunste niet.

N° 9. Wyzje: Je pars demain. (Marie).

'k Verlaet dit oord;
Ik moet myn' liefde krenken.
Ver van dit dorp zet ik myn' stappen voort,
Maer sta my toe dat ik, tot zoet gedenken,
Uw' eëdle hand deës gouden ring mag schenken.
'k Verlaet dit oord; (bis.)

ROZA.

Ik aenvaerd het pand en het zal my in het graf niet verlaten. Vaerwel nu, heer graef; vertrek en vergeet het arme landmeisje, dat gy na dezen toch waerschynelyk nimmer zult weder zien.

(Zy vertrekt terwyl zy haer aengezicht met haren voorschoot verbergt.)
(MUZYK).

EINDE VAN HET TWEDE TAFEREEL.

Derde tafereel. **Onverwachte ontmoeting.**

Het tooneel verbeeldt eene zaal in de afspanning DE AREND, op den weg van Munchen naer Parys.

Eerste tooneel.

JUFVROUW BONNEAU, WILLEM.

JUFVROUW BONNEAU.

Twee flesschen Medoc van den besten, met eene dozyn Rheimsche beschuiten op nummer vier.

WILLEM

Goed, mejufvrouw Bonneau.

JUFVROUW BONNEAU.

Honderd oesters met eene flesch Rhynschen wyn op nummer zeven, voor den scheepskapitein.

WILLEM.

Zeer wel, mejufvrouw Bonneau.

JUFVROUW BONNEAU.

Een bord met toebehooren voor de kamenier, en een kom bouillon voor de dame op nummer twaelf.

WILLEM.

Allerbest, mejufvrouw Bonneau.

JUFVROUW BONNEAU.

Dat is al.

WILLEM.

Zeer wel, mejufvrouw Bonneau.

JUFVROUW BONNEAU.

A propos! zyt gy by den doctor geweest?.. zal hy komen?

WILLEM.

Ja, mejufvrouw Bonneau.

JUFVROUW BONNEAU.

't Is goed... ga nu heen, Willem.

WILLEM.

Ik ga, mejufvrouw Bonneau.

JUFVROUW BONNEAU.

He, Willem!

WILLEM.

Als 't u belieft, mejufvrouw Bonneau?

JUFVROUW BONNEAU.

Zeg aen Mathieu, als hy beneden is, dat de kamenier van de Duitsche dame naer hem heeft doen vragen.

WILLEM.

Zeer wel, mejufvrouw Bonneau. Zyn er nog andere commissien, mejufvrouw Bonneau?

JUFVROUW BONNEAU.

Neen, gy moogt heen gaen, domoor.

WILLEM.

Ik dank u, mejufvrouw Bonneau.

(Af.)

Tweede tooneel.

JUFVROUW BONNEAU, alleen.

Daer is alles in orde, en nu heb ik, God lof! een uertje rust. Waerlyk! ik heb my niet te beklagen sedert de acht dagen dat ik die Duitsche familie herberg. De broeder drinkt stiptelyk zyne vier flesschen Medoc per dag, met een paer dozynen Rheimsche beschuiten, en dat nog wel buiten zyn middagmael! en de zuster vindt altyd dat men alhier geen snoeperyen genoeg maekt om haren lust te verzadigen. Aerdige menschen toch die Duitschers! Welnu! om het even, dat zie ik gaerne; dat doet haer goed en dat doet de hotelhouders leven. Maer stil! daer is Roza, hare kamenier.

Derde tooneel.

JUFVROUW BONNEAU, ROZA.

JUFVROUW BONNEAU.

Welnu! mejuffer! hoe bevindt zich heden uwe meesteres?

ROZA.

Niet slechter dan gisteren, mejufvrouw. Ik hoop dat deze ligte onpasselykheid van geen gevolg zyn zal. Hebt gy den geneesheer ontboden?

JUFVROUW BONNEAU.

Ja mejuffer! ik verwacht hem alle oogenblikken.

ROZA.

En mynheer Mathieu?

JUFVROUW BONNEAU.

Ik heb hem doen waarschuwen; zyt gerust, mejuffer! die zal geen twee mael naer zich doen vragen en byzonderlyk als het voor mejuffer Roza is.

ROZA.

Voor my gelyk voor een ander zeker, mejufvrouw?

JUFVROUW BONNEAU.

Ja, hy is zeker zeer dienstvaerdig, mynheer Mathieu! maer de schalk ziet hem uit de oogen en hy weet wel voor wie hy het meest is. Het is nu ruim drie jaren dat hy verminkt van het leger terug kwam, en sedert dien tyd dat hy in ons huis verkeert, heb ik hem nog niet één mael gevonden gelyk den eersten dag van uwe aenkomst met de Duitsche familie, wanneer hy zich aenbode om hun tot tolk en gids te dienen. Op myn woord van eer! ik geloof, zoo mejuffer hier nog wat moest blyven, dat wy den eenen of anderen dag van eene liefdeverklaring in volle formaliteit zouden hooren.

ROZA.

Ik kan het niet gelooven, mejufvrouw. Schoon het nauwelyks acht dagen geleden is dat ik eerst mynheer Mathieu ontmoette, ken ik hem alreede genoeg om my daer omtrent volkomen gerust te mogen stellen.

JUFVROUW BONNEAU.

O! mynheer Mathieu is een hoffelyk man, onbekwaem van iemand, wie het ook zy, te beledigen. Daer by trotsch als een Marschalk van Frankryk; want het scheelde weinig of hy stoorde zich in ernst toen men hem zegde dat zyne diensten rykelyk zouden beloond worden. Een weinig norsch, maer voor het overige een flink en knap man. Een ding is jammer dat hy op 't slagveld een arm gelaten heeft. Maer dat doet er niets toe in een huishouden; integendeel... en ik zeg maer altyd dat de vrouw die hem eens zal bezitten er een goeden man met een fraei pensioen-

tje zal aen hebben. Ach! werd ik nog eens twintig jaer en wist ik wat ik thans weet...

N° 10. Wyze: Des trois voyageurs.

'k Zou klaer uit d'oogen zien en 'k wist wel wat gedaen;
Geen man in zyn geheel zou my tot d'echt meer nopen.
Ik nam een zonder arme' op dat hy niet zou slaen,
Of wel een zonder beene' op dat hy niet zou loopen.

(Ter zyde.)

Maer ik behoef toch eens te peilen...

(Luid.)

Mejuffer Roza! gy schynt veel aengekleefdheid voor uwe meesteres te hebben...
Is het lang dat gy by haer zyt?

ROZA.

Sedert twee jaer.

JUFVROUW BONNEAU.

Zy schynt ook veel van u te houden.

ROZA.

Ik denk niet haer immer reden gegeven te hebben om zich over my te beklagen. Toen ik het ongeluk had myn vader, zaliger! te verliezen, bekwam ik, door de goede zorg en aenbeveling van den heer Pastor onzer parochie, de plaets van kamenier by haer. Eenigen tyd nadien, ontving zy de tyding dat haer echtgenoot in den laetsten veldslag gesneuveld was, en van dat oogenblik af heb ik haer niet meer verlaten... Zy reist gezamenlyk met haer broeder, om haer verdriet te vergeten en wy begeven ons thans naer Parys.

JUFVROUW BONNEAU.

Zoudt gy u wel in staet vinden om van haer af te scheiden?

ROZA.

Mejufvrouw, ik ben ouderloos, zonder bloedverwanten, ontbloot van eenig vermogen in de wereld, myn lot heeft my aen haer, eene weldoenster voor my, verbonden.

JUFVROUW BONNEAU.

Welnu! ik ben nog wel van gevoelen dat gy dit dorp niet meer zult verlaten.

ROZA.

Hoe zoo, mejufvrouw?

JUFVROUW BONNEAU.

Ik meen er u wel eens te zien trouwen.

ROZA.

Ik, mejufvrouw! o! dat is onmogelyk.

JUFVROUW BONNEAU.

O! onmogelyk... dat is zoo ligt gezegd... En waerom niet? indien gy er iemand vindt die u zou gelyken en dien uw hart verkiezen zou.

ROZA.

Den eenigen dien myn hart verkiezen zou, mejufvrouw, zou de rede weldra verstooten; en buiten hem heb ik geene keuze te doen.

JUFVROUW BONNEAU,

ter zyde.

Ei! ei! het hart zit vast.... Gy komt te laet, arme Mathieu... gy hebt de kans verkeken.

(Luid.)

En waerom niet, mejuffer! indien gy eens zeker waert er 't geluk by te vinden.

ROZA.

Neen, mejufvrouw... geen geluk voor den mensch op de aerde, als er zyn hart niet kan in deelen, en het myne is veroordeeld om eeuwig te lyden.

JUFVROUW BONNEAU,

ter zyde.

Dat is grappig! dat meisje is wonderbaer...

(Luid.)

Maer zeg my toch eens...

STEMMEN VAN BUITEN.

Mejufvrouw Bonneau!

JUFVROUW BONNEAU.

Ik kom al.

(Men belt.)

Een oogenblik...

EENE ANDERE STEM.

Mejufvrouw Bonneau!

JUFVROUW BONNEAU.

Hebt toch een weinig geduld.... Maer mejuffer...

(Men belt en roept langs verscheide kanten.)

Ja... ja..

(Ter zyde.)

Weten zal ik niet...

(Luid.)

Tot aenstonds, mejuffer.

N° 11. Wyze: Walze van Robin des bois.

Ik laet u hier, maer zonder dralen,
Ben 'k weêr by u, houd mondje digt.
Ge zult, hoop ik, my eens verhalen

Wat er u al op 't hartje ligt.

(TER ZYDE)

{ 'k Moet dat geheim nog heden weten...

(TER ZYDE)

{ Want praten zal ze doen, gewis;

(TER ZYDE)

{ Die praet die heeft zich ligt vergeten,

(TER ZYDE)

{ Ik weet te wel wat er van is.
Ik laet u hier, enz.

(Men belt al te gelyk.)

Daer ben ik... daer ben ik... lieve hemel... lieve hemel!.. wat geweld!

(Af.)

Vierde tooneel.

ROZA, alleen, in diepe gedachten.

Heb ik my bedrogen door de gelykenis, of was hy het inderdaed dien ik slechts met eene schemering gezien heb, toen wy de poort van deze kleine Fransche stad binnen reden? Ik durf het niet gelooven... 't Ware schrikkelyk... Hy eertyds zoo lief... zoo jeugdig... en thans... O! neen, neen... Ik was zinneloos toen ik het dacht, ik ben zinneloos van het nog te denken. Sedert dat ik hem voor de laetste mael zag, moet hy schitterend geworden, tot een hoog verheven post geklommen zyn; want ik weet dat hy dienst heeft genomen. Het was dus eene misgreep... en nogthans wat heeft er my dan eensklaps zoo sterk getroffen? waerom heb ik een onvrywilligen gil uitgeworpen op het zien van dien ongelukkigen, die onder 't gewigt eener mand met steenen nederbukte? O! had ik het hotel kunnen verlaten, ik had er my zelve willen van verzekeren, zien met eigen oogen, in gevaer van ter plaetste door ontroering levenloos neder te zinken. - Zal die invalide, de sedert eenige dagen zoo dienstwillige Mathieu, dien ik slechts gisteren heb durven gelasten met eenige onderrigtingen te nemen, my iets nopens hem kunnen zeggen? Ach! ik verwacht hem met ongeduld en tevens met angst. Ha! daer is hy.

Vyfde tooneel.

ROZA, MATHIEU.

MATHIEU,

met de hand aen de politie muts.

Bonjour, manzel Roza! mag ik weten, met uw verlof, hoe het met uwe gezondheid gaet?

ROZA.

Best, mynheer Mathieu... Gy zyt wel goed.

MATHIEU.

Zwyg toch, mamzel, een pot zonder oor, met uw verlof, die geene pyp tabak meer waerd is... Goed... weg dan! over drie jaer, ik zeg niet neen, toen wy de Oostenrykers *en compagnie* met eenige scherpe patroonen tracteerden; maer thans... Om het even, mamzel... present op uw appel...

(Ter zyde.)

Saperbleu! dat men my heden nog myn laetsten arm en myne twee beenen wilde afschieten en men my zegde: morgen is zy voor u... Ik zou zeggen: schiet maer af, met uw verlof; ik heb nog liever haer dan myn arm en myne twee beenen.

(Luid.)

Ja... mamzel! om u van dienst te kunnen zyn zou ik my dadelyk voor den mond van een twaelfponder stellen... Saperbleu! voor u zoo wel als voor myn Keizer.

N° 12. Wyze: La nature qui nous protège.

Voor u zal ik myn leven wagen,
Gelyk ik deed op 's Keizers stem.
Myn bloed, zoo u dit kan behagen,
Behoort aen u gelyk aen hem.
Beveel, uw wil zal ras geschieden,
Ge neemt myn's Keizers heerschappy;
En mits hy niet meer kan gebieden,
Ik schenk u zyn gezag op my.

ROZA.

Gy kent my zoo weinig, mynheer Mathieu, en schynt zoo veel genegenheid voor my te hebben dat ik waerlyk niet weet hoe u daer over myne dankbaerheid te betuigen.

MATHIEU.

Laet af, mamzel! laet af... Saperbleu! genegenheid en dienstwilligheid zyn by my steeds aen het orde van den dag.

ROZA.

Ik weet het, mynheer Mathieu, en 't is daerom dat ik u dat klein verzoek heb gedaen... gy weet?... Hebt gy daer eens aen gedacht?

MATHIEU.

Met uw verlof, mamzel, ik heb er zeker aen gedacht,

saperbleu! zeer wel ena gedacht... en tot proef, is dat ik meen in myne ontdekkingsreize geslagen te nebben.

ROZA.

Zou het waer zyn? goede Mathieu? Gy hebt dan iets vernomen?

MATHIEU.

't Is te zeggen, mamzel, 't historietje van den *stommen Hans*, met uw verloof, gelyk het onder de kameraden gekend is.

ROZA.

Den stommen Hans!..

MATHIEU.

Volgens dat gy my den jongeling afgeschetst hadt, was het my niet moeijelyk hem aenstonds uit zyne gezellen te onderscheiden en iets nopens hem te vernemen. Het is een krygsgevangene, gebruikt met zyne medelotgenooten aen den zwaren arbeid tot het herstel en verderen opbouw der vestingswerken... Een ongelukkig schepsel; men weet niet wie of van waer hy is. Lang heeft hy in het hospitaal gelegen en door eene verwaerloosde wonde aen het hoofd, in een vorigen veldslag bekomen, heeft hy verstand en geheugen geheel verloren, terwyl men geene papieren of iets by hem vondt, waer uit men iets ontdekken kon. Men noemt hem den *dwazen Duitscher* of den *stommen Hans*.

ROZA.

Duitscher!.. Hy is van Duitschland?

MATHIEU.

Ja, mamzel, met uw verlof... het is al wat zyne mede lotgenooten van zynen oorsprong weten.

ROZA,

zich vergetende.

O! geen twyfel meer, hy is het!..

MATHIEU.

Wie dan? met uw verlof, mamzel?

ROZA.

O! neen, neen... ik dacht... ik meende... maer het is onmogelyk... ik heb my vergist...

(Ter zyde.)

O myn God! maek dat het toch waer zy.

MATHIEU,

ter zyde.

Saperbleu! wat heeft ze dan?

(Luid.)

Men heeft hem

den naem van *stommen Hans* gegeven, om dat hy zelden den mond opent en maer voortsukkelt waer men hem heen zendt, zonder ergens bepaeld deel aen te nemen. Zelfs zyn eigenlyken naem, als men daer naer vraegt, weet hy zich niet te herinneren, en somtyds verwekt zyn ongelukkige toestand het medelyden van al zyne gezellen... maer het is een krygsgevangene; allen zyn zoo goed ten zynen opzichte niet gestemd, en saperbleu! met uw verlof, mamzel! gy begrypt wel dat de oversten den *stommen Hans* soms wat ruw zynen weg leeren voortgaen. Maer, lieve mamzel! hoe zoo vreeslyk ontsteld! gy beeft, saperbleu! met uw verlof, als een recruct onder het eerste vuer... Wilt gy een weinig lucht scheppen?

ROZA.

Ik dank u, mynheer Mathieu... het zal overgaen... Gy begrypt wel... het verhael van dat ongelukkig schepsel... te meer van een landgenoot... dat heeft my zoodanig ontroerd...

MATHIEU,

ter zyde.

Saperbleu! de vrouwen... dat is gevoelig als de duivel... dat zou nimmer deugen om zich armen of beenen te laten afschieten.

ROZA.

Maer, daer is het reeds een weinig voorby. Zeg my, mynheer Mathieu, ware er geen middel om eens dezen krygsgevangene gezamenlyk te gaen zien?

MATHIEU.

Hoe, mamzel! en waerom niet... nog van heden af... Ik ben in de vestingswerken toegelaten... 't Is het oogenblik dat de krygsgevangenen er juist gaen komen... zy moeten hier voorby trekken en onmiddelyk daarna, als gy het goed vindt, stel ik myn éénen arm in beschikking.

N° 13. Wyzje: Je m'en souviens qu'en son heure dernière.

Het valt my zacht dat ik u mag verpligten!
Beveel hier maer, uw wil wordt ook de myn'.
Wat er toe staet zal ik met vreugd verrigten,
Want 'k voel my trotsch dat ik uw gids mag zyn.

TER ZYDE

{ 'k Voel haren arm hier aen den mynen beven...

TER ZYDE

{ Zoet is 't vermaek dat ik heden nog schep!..

TER ZYDE

{ 'k Moet haer volstrekt den kant van 't harte geven...

TER ZYDE

{ Ach! wat vermaek dat 'k maer één arem heb...
Het valt my zacht... enz.

(Men hoort zachtjes onder 't venster de marsch slaen.)

MATHIEU.

En kyk, mamzel! met uw verlof! wy zullen niet lang behoeven te wachten... Daer trekken zy reeds voorby... De stommen Hans is vooraen... Kyk maer eens...

ROZA,

die naer het venster gevlogen is, werpt schielyk een gil uit.

Is 't mogelyk... Ach!

MATHIEU.

Saperbleu! mamzel! met uw verlof! waerom gilt gy? Is die arme gevangene welligt...

ROZA,

met moeite.

Het is.... het is.... myn broeder....

(Zy bezwymt in Mathieu's arm)

.

MATHIEU.

Help! help! mejufvrouw Bonneau!..

Zesde tooneel.

DE VORIGEN, JUFVROUW BONNEAU, WILLEM, HUISBEDIENDEN.

KOOR.

N° 14. Wÿze van: Wallace.

Wat is haer wedervaren?
Dat haer zoo 'n schrik komt baren...
Laet ons geen moeite sparen,
Op dat zy weêr bekom'!

EINDE VAN HET DERDE TAFEREEL.

Vierde tafereel. De dwaes.

Het tooneel verbeeldt de woning van Mathieu... arme doch nette stoffering.

Eerste tooneel.

ROZA, MATHIEU.

ROZA.

Mynheer Mathieu!.. Ik weet niet hoe u te danken... hoe u myne erkentenis uit te drukken, voor zoo veel goedheid... zoo veel diensten.

MATHIEU.

Zwyg toch, met uw verlof, mamzel! Verdien ik zoo veel dankzeggingen? Ben ik nog niet gelukkig genoeg dat ik u mag van dienst zyn; dus daer van gezwegen. Zie hier myne beste kamer, myn salon, als ge wilt; die is bestemd voor mynheer uw broeder, zoodra hy volkomen van den vestingsbouw zal ontslagen zyn; en het zal niet lang meer duren, want na vandaeg is het grootste werk gedaen en dan moogt ge staet op my maken. Gy zult hem voor goed by u hebben. Nog heden zult gy hem zien; want gy weet dat ik hem in de rusturen voor eenige oogenblikken mag gaen afhalen. Myn huis paelt byna aen de vesting; dus, zoodra ik het teeken hoor slagen, dan vlieg ik er in twee tempos naer toe en breng hem hier, gezwinde pas, by u.

ROZA.

Ach! myn vriend! wist gy wat ik thans gevoel...

MATHIEU.

Ik kan het denken. - Gy, mamzel Roza! gy neemt bezit van myn onderdaksch kamertje; want het is nu toch besloten dat gy uw afscheid van uwe meesteres neemt en hier by ons komt inkwartieren om er uw broeder te

verzorgen. 't Kamertje is wel niet groot, maer toch zeer openluchtig en met een schoon dakvenstertje op het veld. - Ik, ik breek het kamp op en trek, met wapens en bagagien, naer den achterzolder, alwaer ik *bivouakeer* tot volkomen herstelling van uw broeder, of nog langer, zoo gy het goed vindt.

Nº 15. Wyze van: Aristippe.

Myn huis is uw; ik stel 't in uw beschik...
 Dient het my niet lot bergplaets myner schatten,
 Wat zoet genot! 't zal nog op 't oogenblik
 Eer, onschuld, deugd en ongeluk bevatten.
 'k Ben trotsch daerop; 't is zeker my een' eer,
 Myn huis 't verblyf van zoo veel deugd te noemen.
 Ach! hoe veel huizen zyn er niet,
 Alwaer men niets dan weelde ziet,
 Die op zoo veel niet mogen roemen.

ROZA.

Maer mynheer Mathieu! uwe moeder, zal zy hier in toestemmen?

MATHIEU.

Saperbleu! mamzel! met uw verlof... myne goede oude moeder, zou zy wel iets aen haren zoon kunnen weigeren. Zy ziet door geen andere oogen... Ook waerdeer, bemin ik haer, saperbleu! met uw verlof, mamzel, gelyk ik myn Keizer waerdeer en bemin;

(Droevig.)

schoon de anderen ginds, gy weet, hem verdrukt en verbannen hebben.... maer dat gaet u niet aen en dus daer van gezwegen. - Heb ik haer niet gezegd: 'Oude goede moeder! met uw verlof, ik heb u iets voor te stellen... of liever iets te vragen.' - 'Spreek myn zoon, (heeft zy gezegd,) heb ik u al iets geweigerd?' - 'Neen! saperbleu, moeder, met uw verlof... daerom ook... gy weet... uw zoon Mathieu... kortom... present op 't appel van den eerbied en van de kinderliefde... Maer zoo ge wildet, zou ik u eene jonge juffer bezorgen, goed en zachtvaardig als een engel, deugdzaam en teerlievend als... zoo als gy, by voorbeeld, goede oude moeder, om u in uwe bezigheden te helpen, om u tot onderstand te dienen.' Heeft zy

niet dadelyk geantwoord: 'Braef, myn zoon! uw voorstel is my aengenaem, ik aenvaerd het... wy zyn niet ryk, maer waer er voor twee is, is er voor drie.'

ROZA.

O! denk toch niet, mynheer Mathieu, dat ik immer zal gedoogen my hier kosteloos te laten herbergen.

MATHIEU.

Zwyg toch, mamzel, met uw verlof! Heeft myne goede oude moeder dan niet gezegd: 'Wy zyn niet ryk, maer waer er voor twee is, is er voor drie. Daerop heb ik geantwoord: 'Bravo! goede oude moeder! ik moet u omhelzen, en waer er voor drie is, is er voor vier, want het zachttaerdige meisje heeft een broeder, een armen ongelukkigen broeder, een dwaes, dien zy gaerne zelve zoude oppassen en verplegen, en daer toe moeten wy haer de middelen geven.'

ROZA.

Goede vrouw! hoe groot zal myne erkentenis zyn!.. en gy, Mathieu, myn beste vriend! geheel myn leven zal niet toereikend zyn om u te danken.

MATHIEU.

Mamzel Roza! mamzel Roza!

(Ter zyde.)

Saperbleu! dat meisje heeft me daer een paer oogen in den kop, wanneer zy u beziet, een paer oogen die glinsteren gelyk twee brandkogels in de lucht... Saperbleu! zoo ik niet... Vervloekte armstomp! komaen Mathieu, houd u in de gelederen van den verschuldigden eerbied. Roza of uw Keizer dat moet u even zyn en geheiligd.

(Luid.)

Maer het uer nadert, mamzel, zoudt gy niet geraedzaem vinden, met uw verlof, dat ik aenga? De oogenblikken zyn kostelyk en wy moeten ze te baet nemen.

ROZA.

O! ja, myn vriend! doe dat... Ik kan hem niet spoedig genoeg zien.

MATHIEU.

Nu, daer ga ik op marsch. - Hebt gy in 't voorby gaen niets in 't hotel te zeggen?

ROZA.

Ik dank u, myn vriend! Ik zal zelve morgen myne voorwerpen gaen halen en een laetsten vaerwel aen myne meesteresesse zeggen.

MATHIEU.

Naer uwe verkiezing.

(Men hoort het teeken der rustuer slagen.)

Komaen! daer is het reeds te doen... tot aenstonds! tot aenstonds...

TE SAMEN.

N° 16. Wyze uit: Il Puritani.

Ik vlieg, de tyd eischt spoed,
En gy, houd goeden moed.
In een minuet, niet meer,
Wacht my met hem hier weêr.

(Mathieu af.)

Tweede tooneel.

ROZA, alleen.

Hy is vertrokken... Ach! hoe klopt my het hart van angst en van blydschap.... Ik ga hem dan weder zien.... weder zien! na drie volle jaren van hem gescheiden te zyn... Maer hoe? in welke gesteldheid? Bleek, lydend, uitgeput door smart en ziekte... dwaes... wezenloos! O myn God! myn God! is het wel mogelyk?.. Hy! niet myn broeder... o neen, neen; maer de geliefkoosde van myn hart! eene andere helft van myne ziel... hy! myne liefde en myn leven. Aenstonds, binnen één oogenblik zal hy daer staen, daer voor my, staroogend op my te kyken, zonder zich misschien myne trekken te kunnen herinneren, zonder misschien te weten wat ik voor hem ben geweest... want hy is dwaes, en een dwaes heeft ook zyn geheugen verloren. Och God! hy zal my als een wildvreemde beschouwen... my!.. Ach! waerom heb ik zoo zeer naer dit oogenblik verlangd?.. waerom ben ik in de twyfeling

niet gebleven?.. de twyfeling die voor my het geluk van myn leven was. Waerom heb ik hem willen zien, hier by my... hem hooren spreken en weenen? Ik had kunnen denken dat het eene verbeelding was... een bedrog... Maer thans! thans zal ik wel moeten uitroepen: hy is 't!.. hy is 't! Ik zie 't... ik voel 't... De dwaes is de graef! de dwaes is myn geliefde! O! maer ik zal hem tot het verstand doen weder keeren... Ik zal hem alles herinneren... Ja, alles, tot zelfs zyne liefde. Ik zal hem dezen ring toonen, dezen ring dien hy my eens schonk als ik hem nimmer dacht weder te zien. Ik zal hem met zoo veel zorgen omringen; ik zal den hemel dag en nacht zoo veel gebeden voor zyn herstel toesturen, dat gy, o myn God! met my, het arme meisje, en met hem, den armen dwaes, toch ten laetste medelyden zult hebben.

(Zy knielt.)

N° 17. Wyze uit: Montano.

Almogend God! gy steun en troost der armen,
Uw medely dael' zegend op ons neêr!
O! ja, ge zult u over ons erbarmen;
Van u verwacht de dwaes het reênlicht weêr.

MATHIEU,

van buiten.

Langs hier, vriend! langs hier...

ROZA,

naer de deur snellende.

Ach! daer is hy!

Derde tooneel.

ROZA, ALFRIED, MATHIEU.

MATHIEU,

Alfried by den arm leidende.

Zyt maer niet bang... er zyn niet dan goede vrienden in myn huis.

ROZA,

Alfried aenvliegende.

Alfried! Alfried!

(Terug tredende.)

Neen! neen... hy is het niet... en nogthans... Myn God!.. O! wie gy zyn moogt, spreek, dat ik uwe stem hoore... dat ik...

ALFRIED,

traegzaem en gevoelloos.

Menschen! wat wilt gy van my?

ROZA.

Alfried! het is zyne stem!.. Ik moest ze hooren... het is Alfried! myn Alfried!

MATHIEU,

ter zyde.

Welke aendoening!

ALFRIED.

Laet my.... ik ben bang.... Waerom moet ik hier zyn? Ik ken u niet, ik...

ROZA,

zich aen hem klemmend.

Alfried! Alfried!

ALFRIED.

Vrouw! roept zoo niet.... Gy doet my zeer in myn hoofd... Waerom roept gy Alfried? Alfried is dood... wy hebben hem begraven... Ginds ligt hy onder dien hoop met puinen. - Maer ik wil heen gaen... want... daer komt de commandant en ik ga hem zeggen dat gy my bang maekt en my doet lyden.

ROZA,

verpletterd.

Het is dan waer... onnoozel! hy is onnoozel.

MATHIEU.

Mamzel! met uw verlof... Ik denk dat een weinig rust... De verrassing heeft hem misschien belet zyn klein geheugen weêr in te roepen... Laet hem een weinig zitten. - Kom, vriend, hier is een stoel.... zet u neder....

(Alfried laet zich werktuiglyk geleiden.)

zoo... Hebt gy niets noodig?

(Alfried schudt het hoofd.)

Wilt gy hier nog een oogenblik blyven?

(Alfried knikt van ja.)

zoo is het goed! - Welaen, mamzel, ik laet u met hem alleen... Niet te overhaestig, met uw verlof... Laet hem den tyd om zich op zyn gemak te stellen, dan zult gy er beter iets uit krygen... Ik zal hem komen halen als het tyd is... tot aenstonds.

(Alfried staet op en wil Mathieu volgen.)

Blyf gezeten, vriend, blyf gezeten; ik kom aenstonds terug... Uwe zuster zal u inmiddels gezelschap houden. - Moed en bedaerdheid, mamzel, zie daer het wachtwoord.

(Af.)

Vierde tooneel.

ROZA, ALFRIED.

ROZA.

Zyne zuster! o! ja dat moet ik voortaan zyn. Eene zuster, die over haren ongelukigen broeder zal waken! eene zuster, die haer leven aen zyne verpleging zal toewyden. - Daer zit hy, hy eertyds de hoogmoed en hoop eener adelyke familie, thans niets dan de schim van een leven dat zoo ryk in toekomst moest wezen...

(Zy nadert hem langzaam.)

Mynheer de graef!

(Alfried heft het hoofd op en schynt haer niet te begrypen.)

Mynheer de graef!

ALFRIED.

Wie is dat? gy beziet my! waerom? Kent gy my?... ik ben een vreemdeling, niet waer?... een banneling... een gevangene... O! laet my by u weenen, vrouw!... o! ik ben zoo ongelukkig!

ROZA.

Alfried! Alfried... gy breekt my het hart.

ALFRIED.

Waerom spreekt gy altyd van Alfried, als ik u van my spreek?... Wilt gy dat ik u alles zegge?... O! ik lyde zoo veel... gy weet het niet... gy... maer ik zal het u zeggen. Ja... zy hebben my geslagen.

ROZA.

Wat zegt gy?

ALFRIED.

Ja geslagen... wreedelyk mishandeld... ziet gy dan niet dat ik lyde?... zy zeggen dat ik onnoozel ben, vrouw, en zy slaen my...

(Hy weent.)

ROZA.

O! het is ysselyk!... u slaen... o myn God! is het mogelyk!... O Alfried! zeg my... zeg alles aen uwe vriendin.

ALFRIED.

Gy, myne vriendin?... ik ken u niet... ik ken geene vrienden... ik heb er nooit gehad.. Wie zou een onnoozelen

tot vriend willen? - Zie, wil ik u een geheim zeggen... O! ja, wacht... gy moogt het weten, gy die zegt dat gy myne vriendin zyt... wacht...

(Zyne handen aen het voorhoofd brengende en zyne gedachten zoekende byeen te verzamelen.)

Ik heb het vergeten... O! ik ben wel te beklagen... ik heb geen geheugen meer... maer zy die my mishandeld hebben, God zal ze straffen... Zoudt gy gelooven dat zy my steenen toegeworpen hebben... Ja, zy hebben gezegd: Daer is de dwaes!.. en de kinderen hebben my steenen toegeworpen... ja vrouw, en sedert lyde ik... Begrypt gy de kwaedaerdigheid der menschen? om dat ik onnoozel ben.

(Hy weent)

ROZA.

O Alfried! bedaar... schep moed... uw lyden zal een einde nemen, hier onder het toezicht van uwe vriendin, van uwe zuster.... Ach! zie my zoo verwilderd niet aen... Herkent gy dan myne trekken niet meer?.. Roza, uwe dierbare Roza.

ALFRIED,

opstaende.

Roza!

ROZA.

O! ja... hebt gy haer vergeten? spreek...

ALFRIED.

Roza!..

(zyne handen met gebaerden, de krankzinnigheid eigen, aen het hoofd brengende)

ROZA.

Zy staet voor u... aenschouw haer... ik ben 't...

(Hy beziet haer zonder zich te kunnen herinneren.)

Zie hier den pand dien gy haer eertyds schonkt... herkent gy dezen ring niet meer?

ALFRIED,

(neemt den ring, bespeurt hem met gretigheid, meent zich te herinneren, doch zyne poogingen zyn vruchteloos.)

Deze ring...

ROZA.

Het is drie jaer geleden... op 't punt van uwe Roza voor altyd vaerwel te zeggen.

ALFRIED,

haer den ring terug gevende.

Ik weet het niet.

ROZA.

Nº 18. Wyze: Loin de nous pour t'enrichir.

Eertyds onder 't groene loof,
 In die reine en zaelge dagen,
 Toen wy eerst elkander zagen,
 Is u dat geheel ontgaen?
 Toen wy, in een zoet verrukken,
 Reeds voor 't opgaen van de zon,
 't Heilzaam kruidje kwamen plukken,
 Dat myn vader heelen kon?
 Ach! herinner u die tyden,
 't Eenzaem dorp, beminden grond,
 't Lachend veld, de groene weiden,
 Waer gy Roosjen altyd vondt.

TWEEDE COUPLET.

Wat!.. gevoelt ge dan niets meer
 In dat hart dat voor my blaekte?
 't Lot, dat my uw liefde schaekte,
 Heeft ze dan heel uitgedoofd?
 Toen ge my kwaemt vaerwel zeggen,
 En dit offer van uw min
 Plegtig in myn hand gingt leggen,
 Zeg, was ik niet uw' vriendin?
 Ach! herinner u die tyden,
 't Eenzaem dorp, beminden grond,
 't Lachend veld, de groene weiden,
 Waer gy Roosjen altyd vondt.

ALFRIED.

Ja, ja... Roosje, niet waer... ik herinner het my... wacht... laet my eens bedenken... o!
 wat was zy schoon!.. niet waer? zy hebben haer ontvoerd... o! ik heb sints zoo veel
 geweend... hoe dikwyls heb ik haer in myne droomen gezien! Het was... het was...
 o myn hoofd! myn arm hoofd!.. kan ik my dan niets meer te binnen brengen?... neen,
 de herinneringen doen my pyn... ik weet niets... ik wil niets meer weten.

ROZA.

Ach! Alfried! gy veroordeelt my om te sterven.

ALFRIED.

Sterven!... sterven is het geluk voor die lyden. - Ook

zal ik sterven... morgen, misschien heden... o! ware het toch heden! gy zult niet weenen, vrouw... o! ik zal zoo gelukkig zyn... de commandant heeft het my beloofd... God is regtvaerdig; hy stelt een einde aen ons lyden, als het te groot is. - Zie, vrouw, had ik iets, maer ik heb niets, ik zou het u geven om dat gy morgen voor my zoudt bidden... Vaerwel! gy zyt eene goede ziel; gy hebt medelyden met my en gy weent om dat ik ongelukkig ben.

ROZA,

hem tegenhoudende.

Alfried! Alfried! nog één oogenblik.

Nº 19 Wyze uit: Joconde.

Wilt gy me dan doen sterven,
Zoo 'k u nog eens moest derven?
Myn vriend, uit medely,
Vertoef, blyf hier by my.
'k Zal alles aen u wyden,
Tot lening van uw lyden. (bis.)
Voedt 't hart geen liefde pyn,
Laet my uw' zuster zyn.

(Men hoort het rappend slaen.)

Ach! reeds!

ALFRIED.

Luister, men gaet my komen halen.

Vyfde tooneel.

DE VORIGEN, MATHIEU.

MATHIEU.

Welaen, goede vriend! het is tyd dat wy op marsch gaen... Welnu! mamzel, met uw verlof, hebt gy iets op hem bekomen.

ROZA.

Nog niets, myn vriend... helaes! ik heb geene hoop meer.

MATHIEU.

Kom... kom, mamzel, met uw verlof, dat zal wel gaen. Het is nog wat vroeg... van morgen af zal hy reeds wat

langer mogen blyven, en daarna zullen wy zien. Van daeg moet hy nog op zynen post zyn, want er moeten aen de vestingswerken eenige zware palen in den grond geheid worden, waer by al de aenwezige gevangenen de hand moeten leenen. Dat is zyn laetst groot werk. - Maer laet ons gaen; de kommandant mogt knorren en dat zou morgen onze rekening niet maken. - Kom, myn vriend... wy marcheren af.

(Hy neemt hem onder den arm.)

ROZA.

Alfried... vaerwel... tot morgen... ik zal den hemel voor u bidden... tot morgen...

ALFRIED,

heen gaende

Morgen!

(Roza zet zich op de kniën te bidden. Het orkest speelt zacht het slot van het voorgaende lied.)

EINDE VAN HET VIERDE TAFEREEL.

Vyfde tafereel. De ring.

Het tooneel verbeeldt eene afgezonderde kamer in het kryghospitaal.

Eerste tooneel.

DE BESTIERDER, EEN KRANKWACHTER.

DE BESTIERDER.

Zie hier Firmin, eene kaart van toelating voor den korporael Mathieu met zyne juffer, die nu reeds drie achtereenvolgende weken, stiptelyk eens per dag, het verlof komt vragen om by dien gekwetsten Pruisssischen krygsgevangene toegelaten te worden; gy zult hem die ter hand stellen zoodra hy zich op nieuw aenbiedt.

DE KRANKWACHTER.

Zeer wel, heer Overste! het zal hem recht vermaak doen... die goede invalide verlangt er zoo naer.

DE BESTIERDER.

Het is myne schuld niet... gy weet in wat staet hy hier gebragt is; het hoofd schier geheel verpletterd.

DE KRANKWACHTER.

Ik geloof het wel... in plaets van de touw van het heiblok, gelyk zyne medelotgenooten, op 't gegeven sein los telaten, hield de dwaes wat hy hield, liet zich onvoorziens naer om hoog medeslepen en viel met een geweldigen smak, van boven naer beneden, tusschen het paelwerk neder.

DE BESTIERDER.

Ook zweefde hy in de eerste dagen van zyn ongeluk tusschen leven en dood, en zou er zeker van gestorven zyn, hadden de heelmeeesters niet spoediglyk besloten tot het trepaneren over te gaen. Deze kunstbewerking, ik moet het zeggen ter hunner eer, schynt buitengemeen wel geslagen te hebben; want niet alleen is hy het doodsgevaer, door zyne wonde veroorzaekt, ontkomen, maer ook schynen zyne gekrenkte hersenen, van dag tot dag, meer tot

hunne natuerlyke werkingen weder te keeren. Maer ik ga aen myne bezigheden...
 Draeg zorg de invalide en de juffer wel aen te bevelen van de veelvuldige vragen,
 de vermoeijende en het gemoed schokkende gesprekken nauwkeurig te vermyden;
 dus luiden de bevelen der heelmeesters. Ik laet u...

(Af.)

DE KRANKWACHTER.

Ik groet u, heer Overste.

Tweede tooneel.

DE KRANKWACHTER, alleen.

Welnu! ik ben te vrede dat mynheer de directeur eindelyk toestemt, *primo* voor my,
 om dat ik zoo dikwils den ingang niet meer zal moeten weigeren; dat doet pyn als
 men een gevoelig hart bezit, zoo een mensch onmedoogend te moeten weg zenden;
 inzonderlyk als er u daer, aen den arm van een invalide, een paer lieve oogen staen
 te smeeken, terwyl er uit ieder een dikke traen biggelt; en *secundo* voor Mathieu;
 want eindelyk, 't is een kameraed... wy hebben nog te samen den slag van Eylau by
 gewoond, toen ik nog by de Ambulantie stond. Hy verloor er een arm en ik kreeg er
 een kogel door de bil; het was juist genoeg om ons beiden als onbruikbare affuiten
 van kant te stellen.

(Men belt.)

Het ware nog al aerdig dat van hem sprekende...

(Hy gaet opendoen.)

Parbleu! hy is het zelf... Kameraed Mathieu, mejuffer, treedt binnen, treedt binnen..
 ik stond juist aen u te denken.

Derde tooneel.

ROZA, MATHIEU, DE KRANKWACHTER.

MATHIEU.

Waerlyk? welnu... gy ziet dat wy niet afhouden. Wy zeggen zoo tegen elkanderen,
 terwyl ik mejuffer den arm bied: Welaen op Gods genade! wy gaen er nog eens naer
 toe; het zal toch één mael lukken. Saperbleu, met uw verlof, wy zyn zoodanig aen
 eene weigering gewoon dat het ons recht zou verwonderen indien het anders moest
 zyn.

Maer geduld, kameraed! wy zullen u toch zoo lang komen plagen tot dat wy eens eene toelating zullen bekomen, is et niet waer, mejuffer?

(Roza knikt van ja).

DE KRANKWACHTER.

En wat zoudt gy zeggen, indien gy er heden eene bekwaemt?

MATHIEU.

Saperbleu! kameraed, dat gy de Phenix der krankwachters zyt.

DE KRANKWACHTER.

Welnu, daer...

MATHIEU.

Honderd duizend veldbataillons! gy hebt een verlof...

ROZA,

verheugd.

Is het mogelyk!

DE KRANKWACHTER.

Ja, ja, mejuffer... goed in orde.

MATHIEU.

Ja! daer is hy, die schelm van verlof, waer voor gy ons gedurende drie weken, een-en-twintig keeren den aftogt hebt doen blazen... Saperbleu! moest eene papierenvodde zoo als deze, dan zoo veel moeite kosten?

DE KRANKWACHTER.

Ja... maer zoo lang de heelmeesters het verboden hadden... gy weet...

MATHIEU.

Ik uit geen woord meer... Het wachtwoord is heilig by den heelmeester gelyk by den krygsman... *ibidem!* Geef my de vyve, kameraed! ik dank u voor uwe goede zorg en voorspraek... A propos, wy gaen hem zien, niet waer?... want ik verhoop dat wy nu geen verlof bekomen hebben om heen te gaen gelyk wy gekomen zyn.

DE KRANKWACHTER.

Een oogenblik... geene overhaestigheid; eene schielyke aendoening mogt hem rampzalig zyn... ik ga hem voorbereiden, zeggen dat er hem eene oude kennis wenscht te spreken, en dan...

MATHIEU.

Begrepen. - Welaen, schik me dat eens goed, oude! maer dat het kort zy, hoort ge... de lading in twaelf tempos, en niets anders... ik houd my daer by... saperbleu! met uw verlof! daer is zoo geen tweede ding in de wereld.

DE KRANKWACHTER.

Zyt gerust, ik vlieg derwaerts.

(Langzaam af).

Vierde tooneel.

MATHIEU, ROZA.

MATHIEU.

En dat heet de krankwachter vliegen... duivelsche lanterfant! het verwondert my niet dat hy by de Ambulantie gestaen heeft; hy was achterblyver van ambstwege. - Nu, mamzel Roza, met uw verlof, waerom zoo neerslagtig... het schynt dat gy niet te vrede zyt... gy ziet er treurig uit gelyk eene nederlaeg en nogthans hebben wy hier het stuk papier, waer wy zoo lang naer verlangd hebben... de papierenvodde die ons vergund uw broeder te mogen zien en spreken.

ROZA.

O ja! wy zyn zeker gelukkig, goede Mathieu... maer het onderhoud zal zoo kort zyn en ik heb hem zoo veel te zeggen... zoo veel te vragen....

MATHIEU.

Maer, mamzel, met uw verlof, vergeet gy dan dat, zoodra hy eenigzins van zyne wonden hersteld is, wy van den commandant reeds voorop de toestemming bekomen hebben om hem t' huis voorts te mogen verzorgen.

ROZA.

't Is waer! maer dit oogenblik schynt nog zoo ver verwyderd, en het is zoo lang als men wachten moet.

MATHIEU,

ter zyde.

Zy heeft gelyk; ik ondervind het ook.

ROZA.

En ook, ik weet niet, maer ik ben bevreesd.

MATHIEU.

Bevreesd! en waerom?

N.º 20 Wyze: De l'Apothicaire.

Gy ducht dit onderhoud, mamzel...
 Maer haest zult g'er u in verblyden.
 Het eerst is al; onthoud dit wel,
 Het gaet om 't even in het stryden.
 Korts voor het vuer is men een' meeuw,
 By d'eerste scheut is men een reiger;
 Reeds by de tweede is men een leeuw;
 Maer by de derde is men een tyger.

En om u een voorbeeld te geven... 't was geloof ik in den slag van... maer Saperbleu!.. met uw verlof, wat ging ik u nu vertellen van den slag van Eylau... dat komt hier wel te pas. Spreken wy liever van uwen, van onzen vriend; want het is nu vast besloten dat uwe vrienden de myne worden. Zie, mamzel, als ge wilt, gaen wy een verdrag sluiten. Gy bemint vriend Alfried gelyk gy hem moet beminnen, gelyk uw broeder, dat is klaer... Ik, ik bemin u reeds gelyk... gelyk eene zuster... ja, saperbleu! met uw verlof, mamzel, gelyk eene zuster, gelyk myne beste myne dierbaerste zuster. Welnu! laet ons alle drie elkanderen lief hebben gelyk zuster en broeder, gelyk broeder en zuster en laet ons tegen myne goede oude moeder zeggen: 'Goede oude moeder, met uw verlof, gy hadt maer één kind om u te beminnen, thans hebt gy er drie... bemin ze als uwe kinderen, en laet ons, Saperbleu! met uw verlof, allen gelukkig zyn.'

ROZA.

O Mathieu, Mathieu! gy hebt het edelste hart dat God ooit den mensch gegeven heeft... Waerom kan ik u niet beloonen gelyk gy het verdient.

MATHIEU.

Mamzel, zwyg... geeft gy my niet genoeg?... gy geeft my uwe vriendschap en gy staet my toe dat ik u broederlyk bemin.

ROZA.

Maer geduld... als myne gelukstar het toelaet... Later,

o ja! later... reken op my, Mathieu... Ik zal niet ondankbaer zyn, ik beloof het u... gy zult nimmer over Roza Weiler moeten klagen.

MATHIEU.

Mamzel! met uw verlof...

N° 21. Wyze uit: une Faute.

Zoo 't wreede lot door myne smart bewogen,
Eens wilde dat myn broër 't verstand herkreeg,
Dan zei ik u, van vreugd 't hart opgetogen:
'Hoor myn geheim, dat ik tot nu verzwegg.'
Het waer' myn wensch, mogt ik u eens na dezen,
't vertrouwen doen dat gy zoo wel verdient!
Want 't zou 't geluk eens teëdren broeders wezen,
En tevens 't loon van een getrouwen vriend.

Vyfde tooneel.

DE VORIGEN, DE KRANKWACHTER.

DE KRANKWACHTER.

Welaen, hy volgt my... maer om alle schielyke aendoening te vermyden, begeeft u in deze naestgelegen kamer. Ik zal u komen waerschuwen en u halen als ik zie dat het oogenblik gunstig is. Gaet; ik hoor hem.

MATHIEU.

Kom, nog eens af gemarcheerd. Het schynt dat men hier het gehoor met de gevelde baijonnet niet veroverd, om het even; eerbied aen de tucht van het huis en daerom... links om keer!.. met uw verlof, mamzel....

(Hy neemt haer den arm en vertrekt in de zykamer.)

Zesde tooneel.

DE KRANKWACHTER, vervolgens ALFRIED.

DE KRANKWACHTER.

Daer is hy... hoe zwak en bleek nog... maer ook, wat heeft hy niet al geleden sedert hy hier is.

ALFRIED,

komt lang zoem op. - Het hoofd is met een zwarten doek verbonden.

Firmin! de zon schynt zoo helder; het weêr is zoo goed; zou ik dezen namiddag niet eens mogen uitgaen?

DE KRANKWACHTER.

Ik denk van neen, mynheer.

ALFRIED.

En waerom niet? ik bevind my zeer wel.

DE KRANKWACHTER.

Het is mogelyk... maer gy weet wel dat de geneesheeren het verboden hebben. Zy beweren dat gy nog te zwak zyt.

ALFRIED,

met een zucht en gaende zitten voor eene kleine tafel.

Ik zal dan wachten.... Ik gevoel nogthans dat de opene lucht my zulk goed doen zoude, maer vermits zy het verboden hebben... En wanneer zal ik mogen schryven?

DE KRANKWACHTER.

Dat weet ik niet, mynheer. Voor alsnog is het my stiptelyk aenbevolen u geen letter op 't papier te laten zetten.

ALFRIED.

Firmin! men vreest dan dat ik hervallen zou.

DE KRANKWACHTER.

Dat moet wel waer zyn, mynheer.

ALFRIED.

Zeg hun, Firmin, dat ik hun hartelyk dank toedrag voor de zorg welke zy voor my hebben.

DE KRANKWACHTER.

Daeraen zal ik niet onbreken, mynheer.

ALFRIED.

Het is wel. - Wilt ge my nu een oogenblik alleen laten.

DE KRANKWACHTER.

Volgaerne... maer alvorens moet ik u een bezoek aenkondigen.

ALFRIED,

bedaerd.

Een bezoek... van wien... gy hebt my daer reeds over gesproken. Ik ben hier voor elk een vreemdeling... myne vrienden, zoo ik er nog heb, zyn verre van my, in eene andere landstreek, in myn vaderland... en myne bloedverwanten betreuren misschien op dit oogenblik myne dood.

DE KRANKWACHTER.

Uwe zuster welligt niet, mynheer, en indien...

ALFRIED.

Myne zuster!

(Hy bedenkt zich.)

Ik heb nimmer eene zuster gehad... ik had maer een broeder... hy heette... Juliaen... ja, dit was wel zyn naem.

DE KRANKWACHTER,

ter zyde.

Hy herinnert zich niet.

(Luid.)

Gy zoudt haer toch wel herkennen indien gy haer zaegt?

ALFRIED.

Firmin, die u gezegd heeft dat ik eene zuster heb, heeft u bedrogen... ik heb geene...

DE KRANKWACHTER.

En de korporael Mathieu by wien zy woont...

ALFRIED,

verwonderd.

De korporael Mathieu!...

DE KRANKWACHTER.

Ja, ja, sedert al een ruimen tyd... sedert dat zy u in de vesting heeft weêrgevonden, toen gy nog...

(Ter zyde.)

zeggen wy hem dat niet; dat mogt hem beledigen.

ALFRIED.

Ik ken noch den korporael Mathieu, noch de zuster waer van gy spreekt.

DE KRANKWACHTER,

ter zyde.

Komaen, er is geen ander middel.

(Luid.)

Tot wederziens, mynheer.

(Af.)

ALFRIED.

Firmin!

Zevende tooneel.

ALFRIED, alleen.

Ik zou willen uitgaen; ik heb ongelyk, ik gevoel dat de eenzaamheid my goed doet. Myn hoofd is beter in zyn schik en myne gedachten kan ik beter aen een schakelen. Wat is er my dan overgekomen dat ik zoo geheel myn geheugen verloren had. Men heeft my gezegd dat ik eene gevaerlyke heelkundige bewerking ondergaen heb en ik ben als het ware uit eenen doodelyken slaep ontwaekt. Ik

ben dan wel ongelukkig geweest... Ik herinner my toch wel dat ik het Pruissisch leger was gevolgd... wanneer? ik weet het niet meer, het was, geloof ik, toen de Bondgenooten tegen Frankryk optrokken... Ik had een graed... ik werd gewond aen het hoofd, geloof ik, en als krygsgevangen op het slagveld door de overwinnaers opgenomen. Myn geheugen strekt niet verder. Wat er van my geworden is, weet ik niet. Ik ben nog in Frankryk en weet niet of ik er vry ben of gevangen, maer zoodra ik mag schryven, zal ik het weten, men zal my zeggen hoe veel tyd er verlopen is... Ik zal my alles herinneren, met ter tyd, ja... ik had eene moeder, o! ja... en dan... zy... o God! deze herinneringen zyn pynelyk... ik wil ze niet inroepen.

(Hy wischt een traen af en blyft met de hand onder het hoofd, in diep gepeis verzonken, zitten).

Achste tooneel.

ALFRIED, ROZA, MATHIEU, DE KRANKWACHTER.

DE KRANKWACHTER,

zacht.

Welaen, mejuffer, goeden moed.

MATHIEU.

Dat zeg ik immers ook, mamzel, met uw verlof!

ROZA.

O myn God! ik dank u om dat gy my hem nog één mael laet weder zien.

DE KRANKWACHTER,

tegen Mathieu.

Ik ben nieuwsgierig hoe dit zal afloopen; hy denkt niet dat zyne zuster hem zoo naby is.

ROZA

treedt naer hem toe, legt de eene hand op zyn schouder terwyl zy de andere, waer aen den door hem gegevenen ring praelt, vóór hem op de tafel laet rusten.

Welnu! myn vriend! hoe bevindt gy u?

ALFRIED

ziet den ring en vat heviglyk Roza's hand vast.

God! is het mogelyk!

ROZA.
Wat doet gy?

ALFRIED.

Die ring! die ring! het is de hare... Roza! Roza! heb ik u weder?

ROZA,

in zyne armen vallende.

Alfried!

ALFRIED.

Roza!

MATHIEU,

ter zyde.

Saperbleu! wat uitbarsting van houwitsers.

ALFRIED.

Eindelyk! eindelyk zie ik u weder.

ROZA.

Is het mogelyk... Alfried! Alfried hersteld... o myn God! uwe wonderen zyn groot!

MATHIEU.

Komaen! vrienden.... het schynt dat het slagorder veranderd is. - Saperbleu! wat vreugd! dat moet ik myne goede oude moeder gaen zeggen.

ROZA.

Mathieu, myn broeder heeft het verstand weêr, thans ben ik u de veropenbaring van een geheim verschuldigd... Binnen acht dagen zult gy het weten. Alfried! het geluk hoort ons toe.

KOOR.

N.º 22. Wyze uit: Jeannot et Colin.

Laet vreugd ons thans verblyden.
Voortaen (bis.) geen zuchten meer;
Want God, uit medelyden,
Geeft ons een broeder weêr.

EINDE VAN HET VYFDE TAFEREEL.

Zesde tafereel. Het huwelyk.

Het tooneel verbeeldt eene kamer ten huize van Mathieu.

Eerste tooneel.

ROZA,

komt driftig uit eene zykamer met een brief in de hand.

Welnu, het is gedaen... neen, ik mag niet meer aarzelen; ik mag hem geene hoop meer overlaten. Hy moet in de wereld gaen schitteren, en ik, ik zou zynen glans verdooven door myne tegenwoordigheid. Myne taek is volbragt; morgen zal hy vertrekken en wy zullen weder vreemdelingen voor elkander worden. En Mathieu die thans alles weet... Mathieu zal my niet weigeren. God! ondersteun my en geef my moed om in myn besluit te volherden. - Daer is hy...

Tweede tooneel.

ROZA, MATHIEU.

MATHIEU,

op zekeren afstand en met eerbied.

Mamzel Weiler!

ROZA.

Treed nader... waerom niet meer Roza, gelyk voortyds, lieve Mathieu?

MATHIEU.

Met uw verlof, mamzel! 't is dat ik denk dat die gemeenzaemheid u zou kunnen beledigen, nu dat gy.... Saperbleu! met uw verlof, mamzel, gy zult ten minste wel gravin worden.

ROZA,

hem vriendelyk de hand nemende.

Neen, Mathieu.

MATHIEU.

Gy schertst, mamzel... Heb ik het zelf uit den mond van mynheer Alfried niet gehoord en ik ken hem veel te eerlyk man om aen zyn woord niet te volkomen.

ROZA.

Lieve Mathieu! gy zyt altyd zoo goed met my geweest. Gy hebt my altyd als een broeder bemind.

MATHIEU,

met vuer.

En ik bemin u nog, Saperbleu! met uw verlof... mamzel... meer dan ik u ooit bemind heb... meer dan... ja, ik geloof dat het waer is, meer dan myn Keizer... en dat is veel, want ziet ge, voor hem gaf ik myn bloed, welnu, voor u zou ik myne ziel geven.

ROZA.

Welnu! zoudt gy my wel eene bedde kunnen toestaen?

MATHIEU.

Eene bedde! eene bedde! mamzel vergeet dan dat zy over Mathieu slechts te gebieden heeft.

ROZA.

Ach neen! dat zou my slecht voegen, maer gy waert my immers altyd genegen.

MATHIEU.

Boven alles, mamzel.. myn Keizer en Roza, dat is myne zinspreuk...

ROZA.

Welnu! het zal u misschien vreemd voorkomen, maer zoudt gy wel kunnen besluiten om met my te trouwen?

MATHIEU.

Trouwen! ik met u... o mamzel! doe my toch niet stikken van blydschap... trouwen!.. maer dat kan toch maer scherts zyn... want...

ROZA.

Neen Mathieu, het is geen scherts... zoudt gy my weigeren?

MATHIEU.

Ik, mamzel! ik u weigeren... u... maer gy weet dan

niet?... o mamzel! sints lang ligt gy hier...

(Hy wischt een traen van de wang.)

Saperbleu... ga ik dan niet weenen als een recruet. - Maer neen, neen mamzel! dat kan niet zyn... Vergeet gy dan... gy zoo schoon en ik, een gebrekelyk mensch... o! het ware genoeg om er van te sterven...

ROZA.

Ik vraeg u, Mathieu, of gy met my wilt trouwen? nog meer, ik verzoek het u.

MATHIEU.

Het is dan waer!... gy misleidt my niet... o mamzel! ik dacht niet dat er zoo veel geluk op aerde den mensch kon te beurt vallen.

N° 23. Wyze uit: Jeanne d'Arc.

Ja, myne schoone,
'k Zweer in dit oogenblik,
Ik zal 't u loone'
Tot mynen jongst en snik.
Aen u voortaan myn leven,
Voor 't schenken van uw' trouw.
Wie kan ik 't beter geven
Dan Roza, myne vrouw?

Ja, mamzel! ik wil u zoo gelukkig poogen te maken als of de arme Mathieu zelf het voorwerp uwer liefde altyd ware geweest.

ROZA.

Gy zyt een braef mensch, Mathieu, en ik, ik wil voor u eene getrouwe en liefhebbende vrouw, en voor uwe moeder eene gehoorzame dochter wezen. Maer nog iets... ons huwelyk zal binnen weinige dagen gesloten worden. Alles blyft onder ons geheim en van daeg als ze komen...

MATHIEU.

Wie moeten er komen? verwacht gy iemand?

ROZA.

Ach ja! 't is waer... gy weet het niet... De ouders van den graef... ik heb hun geschreven en hen derwaerts ontboden.

MATHIEU.

Ha! ik versta u. - Maer waertoe dit overhaest huwelyk aengegaen? waertoe die schielyke verandering tusschen u en mynheer Alfried, lieve mamzel?

ROZA.

Mathieu, gy bezit genoeg gevoel om myne openhartigheid op prys te stellen en gy zult my regt doen. Luister dan en zeg my daarna of ik slecht handel of niet. Ik bemin Alfried... waerom zou ik het ontkennen? het ware vruchteloos, want gy weet het te wel. - Ik weet ook welke gevoelens voor my in zyn hart gloeijen, en het zal den als het ware uit het graf herrezen zoon niet moeiljelyk vallen, liefhebbende ouders te bewegen om aen zyne wenschen te voldoen. Maer moet ik daer in toetreden?.. Ik, eene arme schoolmeesters dochter en hy, de eenige en laetste spruit van een oud-adelyken stam, wiens luister hy even glansryk aen de nakomelingen moet overleveren. Ik, de hinderpael die hem eens zou beletten het leven te genieten... ik, die men verachten en verstooten zou en over wie hy, door my in het ongeluk gestort, dagelyks zou moeten blozen... neen, niet waer? en daerom weiger ik zyne hand, Mathieu.

MATHIEU.

O ja, mamzel! ja... het is uwe pligt... en ik bewonder u... nogthans, wie zou meer het geluk verdienen?..

ROZA.

Daerom is het dat ik hem onvoorziens en op eens alle inzichten wilde benemen, alle hoop vernietigen... Wilt gy nu nog myne hand, Mathieu?

MATHIEU.

Mamzel! het is een goed dat my reeds toebehoord.

ROZA.

Mathieu, ik dank u... o! gy zyt zoo goed dat ik gevoel dat ik u ten laetste zal beminnen.

MATHIEU.

Een weinig, mamzel! slechts één weinig, uit vriend-

schap, meer vraeg ik u niet.

ROZA.

Zoo veel als ik kan... zoo veel als gy het verdient.

(Ter zyde terwyl zy heen gaet.)

O myn God! myn God! de offerande is volbragt.

Derde tooneel.

MATHIEU, alleen.

Bewonderingswaardig meisje! Saperbleu! dat heeft my gansch over hoop geworpen. - Om het even, ik beklaeg haer... en het is jammer... zy verdiende Gravin te worden... maer neen... zy heeft gelyk; men zou haer doen blozen, haer verrachten, en saperbleu! het zou niet mogen gebeuren, want wanneer ik net zou komen te weten... honderd duizend baijonnetten!... Het is beter dat ze moed betoond, Ze zullen niet kunnen zeggen, de andere ginds: 'gy hebt gemaekt dat myn zoon van de groote wereld moet verstoken blyven, om dat hy u, een gemeen meisje, gehuwd heeft.' Neen.... maer thans zal zy kunnen zeggen: 'Ik heb uw zoon niet gewild om dat hy ryk was en dat ik my te hoog schatte om het voorwerp uwer hatelyke verachting te worden.' En de eer zal langs haren kant zyn. - Mynheer Alfried... mondje toe.

Vierde tooneel.

ALFRIED, MATHIEU.

ALFRIED.

Ach! myn goede Mathieu... zyt gy daer?... ik zocht u om u myn goed nieuws mede te deelen, Zoo even ontvang ik een brief van myne dierbare moeder, die hier gelyktydig moet aenkomen.

MATHIEU.

Ik weet het, mynheer de Graef... mamzel Roza heeft het my daer zoo even gezegd.

ALFRIED.

Heeft zy u ook gezegd wat nu myne voornemens zyn?

MATHIEU.

Neen, mynheer.

ALFRIED.

Van haer morgen, naer het slot van Rensburg als myne toekomende gade mede te geleiden.

MATHIEU.

In ernst?..

ALFRIED.

Ja, Mathieu. - Daer my het schryven alsnog verboden was, had Roza naer myne ouders geschreven, maer zonder eenigzins van onze betrekkingen te gewagen. Ik heb de gelegenheid gevonden om hun, door middel van een heimelyken brief, van al het gebeurde kennis te geven; en oordeel hoe gelukkig ik ben, Mathieu, zy stemmen in onze vereeniging toe.

MATHIEU.

Zoo... en wat heeft mamzel Roza geantwoord?

ALFRIED.

Eerst zag ik haer verbleeken, vervolgens rolden er twee dikke tranen langs iedere wang, terwyl zy staroogend op den brief keek, dien ik haer voorlas. Zy vernam er in dat ik, door de dood van myn broeder, als Majoraetsheer ging optreden, en erfgenaem van al de titels van het geslacht van Rensburg worden. Dan kon zy zich niet weêrhouden met eene merkelyke aendoening van vreugde uit te roepen: 'Ja, Alfried! ja, Roza zal u wel gelukkig weten te maken.' Dan drukte zy my krampachtig de hand en verliet ylings de kamer. Ach, Mathieu! het was 't schoonste uer van myn leven... dit oogenblik verbond my voor eeuwig aen haer...

MATHIEU,

ter zyde.

Arme jongen! zoo hy wist... en ik ben het die hem... Saperbleu...

(Luid.)

Mynheer Alfried! bemint ge my wel?

ALFRIED.

Als myn weldoener... als myn besten vriend... als myn broeder.

MATHIEU.

Zoudt gy wel in staet zyn van my eens te kunnen haten?

ALFRIED.

Myn vriend! wat sombere gedachten... ik u haten?.. o nimmer!.. nimmer!..

MATHIEU.

Onder welke omstandigheden ook?

ALFRIED.

Onder welke omstandigheden ook.

MATHIEU.

Ik bedank u, mynheer Alfried... Ik bedank u voor uwe vriendschap...

ALFRIED.

Zy zal zyn gelyk myne dankbaerheid, onuitwischbaer. - Zie, men heeft my gezegd dat gy Roza bemindet, niet uit vriendschap maer uit opregte liefde.

MATHIEU.

Men heeft u dat gezegd?

ALFRIED.

Ik geloof het niet. En nogthans al ware het zoo, ik zou u daerom niet haten... Het is een ongeluk van te beminnen en niet weder bemind te worden, en ik zou het uwe niet willen vergrooten door u myne vriendschap te onttrekken.

MATHIEU.

O ja... gy zegt waer... beminnen en niet weder bemind worden, dat is ysselyk.

(Ter zyde.)

En ik heb het haer beloofd... God! wat doet hy my lyden.

ALFRIED.

Zie, ik wil u voor al uwe goede zorgen beloonen: Gy zult ons komen bezoeken zoodra wy getrouwd zyn, en zoo ons land u bevalt, dan kunt gy by ons blyven wonen.

MATHIEU,

hem de hand drukkende.

Mynheer Alfried!.. Myn vriend!

(Een traen afwisschende.)

Vaerwel.

ALFRIED.

Waer gaet gy? waerom verlaet gy my?

MATHIEU.

Ik ga... ik ga... Roza vinden...

(Ter zyde.)

Saperbleu! het is my niet mogelyk langer in deze positie te blyven. -

(Hy vertrekt schielyk.)

Vyfde tooneel.

ALFRIED, alleen.

Ga... goed en edelmoedig man! ik zal u wel noodzaken myne weldaden te aenvaerden; Roza zal u die aenbieden en gy zult ze niet kunnen weigeren. Roza myne echtgenoote... o ja! myne dierbare echtgenoote; want geene vooroordeelen of hinderpalen kunnen haer voortaan aen myne teederheid ontrukken. Hier is de brief van myne geliefde moeder; de zoo verlangde brief, die beslist heeft over myne dood en leven. Ach! mogt ik haer haest tegen myn hart drukken en haer myne Roza, myne echtgenoote voorstellen.

Zesde tooneel.

ALFRIED, THOMAS.

THOMAS,

naer buiten sprekende, hy draegt eene valies en een reiszak.

Dank u vrienden! dank u... *Merci mes amis*, als ge my niet verstaet; ik zal nu wel te regt komen. - Duivelsch Françoisengood! ik heb al myn fransch, dat ik hier en daer onder weg betraept heb, in de weer moeten stellen om tot hier te geraken, en God dank! ik geloof dat ik er ben. - Laet ons eens 't oost en west zoeken.

ALFRIED.

Wat wil die man? Wel ik bedrieg my niet... hy is 't... het is Thomas.

THOMAS.

Ja... het is Thomas... Thomas de tuinier, om u dienst te doen, mynheer. - Maer... jarni... jarni!.. jarnipiet... zie ik wel... zyt gy het?.. zyt gy het?..

ALFRIED.

Wel ja, Thomas, ik zelf...

THOMAS.

Zyt gy het zeker? o mynheer Alfried!... o wat geluk! de eerste dien ik ontmoet.

ALFRIED.

Gy zyt toch alleen niet gekomen?

THOMAS.

O neen, neen... ik ben voorop gekomen met het goed. De reiskoets staet hier by, in de afspanning... Uwe moeder met uw oom van Ringhem zullen dadelyk hier gaen zyn.

ALFRIED.

Is het mogelyk. - O! dat zy toch niet lang vertoeven.

THOMAS.

Zyt gerust... ze zullen eerder te regt zyn dan ik... zy kunnen zoo wat beter in 't Fransch parlesanten en het schynt dat het hier wel te pas komt. Wat voor een land is dat toch!.. is er wel één onder al die babbelaers die de twee talen verstaet... wat verschil by ons. - Zoudt gy willen gelooven dat dit Françosenras my *joufflu d'Allemand* geheeten heeft, 't geen zoo veel wil zeggen als *Duitsche moef*, om dat ik hun vogelgezing niet verstond, als ik hun naer den weg vroeg. Zy hadden toch voorleden jaer zoo veel muils niet, als onze kogels hun in 't Duitsch den weg naer Parys wezen. - Maer... jarnipiet! mynheer Alfried... hoe zyt gy toch zoo ver langs hier komen dompelen.

ALFRIED.

Ik zal u dat wel vertellen, als ik meer tyd heb... Van daeg denk ik niet dan aen myne lieve ouders.

THOMAS.

O! hadt gy geweten wat feest het was toen zy het berigt van uw behoud ontvingen. Geheel het slot liep in de war. Uwe moeder was er juist het zomergetyde komen doorbrengen, om er wat vertroosting te vinden; want allen meenden dat gy wezenlyk dood waert... maer ik, ik wist wel dat het niet waer was.

ALFRIED.

Hoe zoo?

THOMAS.

Om dat ik *Fidèle*, uwen waterhond, dien gy my gelaten hadt, nog niet eens, sedert uw vertrek, had hooren huilen; het geen nooit gebeurd zonder dat er iemand van de familie sterft.

ALFRIED.

Die goede Thomas!

THOMAS.

Zoo mynheer... waer moet ik dit goed brengen?

ALFRIED.

Ontlast er u maer van...

THOMAS.

Is dat hier uw salon, waer gy uw volk ontvangt, mynheer Alfried? hy is wat min schoon dan die op het slot, wil ik zeggen.

ALFRIED.

Ik heb sedert drie jaren nog in slechtere verbleven, goede Thomas.

THOMAS.

Ja, dat wil ik gelooven... het soldaten leven!... Maer wacht!.. ik geloof dat ze daer zyn... ja, jarnipiet!.. daer zyn ze... Langs hier, langs hier, mynheer en mevrouw!

Zevende tooneel.

DE VORIGEN, DE BARON VAN RINGHEM, DE GRAVIN VAN RENSBURG.

DE GRAVIN,

binnen snellende.

Daer is hy... myn zoon! myn Alfried!

ALFRIED,

haer aen den hals vliegende.

Moeder! dierbare Moeder!

DE BARON.

Alfried, omhels my.

ALFRIED.

Oom! myn lieve oom!

THOMAS,

ter zyde.

Ik wed dat hy my niet een mael zal omhelzen.

KOOR.

N° 24. Wyze uit: Louise.

Wat heil is ons beschoren!
Voortaan geen angst of druk.
De zoon die was verloren
Hergeeft ons aen 't geluk.

DE GRAVIN.

De hemel zy gezegend! ik heb myn zoon weêr gevonden, myn zoon, dien ik dacht dood te zyn.

ALFRIED.

En ik, ik mag weêr myne moeder omhelzen; ach! sints lang had ik er alle hoop op verloren.

DE GRAVIN.

Gelyk ik, myn Alfried, maer God heeft niet gewild dat ik alleen op de aerde bleef; hy heeft my myn zoon weêrgeschonken.

DE BARON.

Thans, lieve neef... verlangen wy om den liefdadigen engel weêr te zien, de goede Roza, aen wie wy het behoud van uw leven te danken hebben.

DE GRAVIN.

O ja, dat ik haer myne erkentenis voor zoo veel zorgen bewyze; dat ik haer tot belooning myne dochter noeme.

ALFRIED.

Moeder! gy overstelpt myn hart van vreugde... Ach! dit oogenblik alleen doet my vergeten al wat ik sedert drie

jaer heb doorgestaen. O ja, moeder, gy zult ze zien; zy zal gaen komen.

(Gerucht)

THOMAS.

Wat is dat?

Achtste tooneel.

DE VORIGEN, ROZA, in witte bruidskleederen, geleid door MATHIEU, GENOODIGDEN.

KOOR.

N° 25. Wyze uit: Lucie. (Suivons l'amant.)

Wat zoete vreugd! wat rein geluk!
De hemel schenkt hun zegen.
Van daeg verbant men allen druk;
De min was hun genegen.

ALFRIED,

Roza naderende.

Wat zyt ge goed van my alzo te komen verrassen. Lieve Roza! gedoog dat ik u aen myne, aen onze moeder voorstelle.

ROZA,

met weerdigheid.

Mynheer de Graef! verschoon my dat ik my wederspanning toon aen de eer die gy my wilt bewyzen. Deze vereeniging, welke gy zoo verlangt, is niet meer mogelyk.

ALFRIED.

Groote God!

ROZA,

bedaed.

Zie hier den man aen wien ik voor eeuwig door den echt verbonden ben.

ALLEN.

Hemel! wat zegt zy?

ALFRIED.

Roza! Roza! Gy, getrouwd met Mathieu!.. o! het is niet mogelyk... o! geloof het niet, moeder; zy wil ons misleiden... het is niet waer...

(Hy wil haer met geweld by de hand voorttrekken.)

zy is aen my... zy behoort my... het is myne echtgenootel..

ROZA.

Neen, mynheer... neen. - Eerbiedig de hinderpael die ik tusschen ons heb opgetrokken en die u voor altyd van my komt te scheiden. Zy is het eerste teeken van uw toekomend geluk. Ik was uwer onwaardig en wilde u over my nimmer doen blozen... Daerom schein ik moed en trouwde een man,

(met moeite)

dien ik zal beminnen en met wien ik, met opgestoken voorhoofd, in de wereld zal mogen treden.

ALFRIED.

O myn God! myn God! het is dan waer? o moeder! waer zal ik nog zoo veel geluk op aerde kunnen vinden.

(Hy rust weenend op haer schouder.)

DE GRAVIN.

Myn zoon, gy verliest in haer eene waardige echtgenoot en ik eene deugzame dochter.

DE BARON.

Ja, zy verdient haren naem: Eene roos zonder doornen!!

Roza biedt de hand aen Mathieu en verwydert zich onder het herhalen van den voorgaenden Koor.

TAFEREEL.

HET GORDYN VALT.

Einde.

Gent, 1 Juny 1842.